ORAS

Giedra, šilčiau, temperatūra apie 40°.
Saulė teka 7:18, leidžias 4:34

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

Midwest Inter. Library Center Gr.
5721 Cottage Grove Ave

VOL. XLI Kaina 5c Chicago 8, Ill. Antradienis, Sausio-January 5 d., 1954 Price 5c No. 3

KONFERENCIJA SU V. MOLOTOVU-SAUSIO 25 D.

DIDŽIARUSIŲ SIEKIMAI TRUKDO VIENINGAI PABĖGĖLIŲ VEIKLAI

Skirtingos nuomonės ir pačių slavų tarpe

REUTLINGENAS, Vokietija (Elta). — Vokiečių spauda rašo, kad amerikiečiams nėra pavykę pavergtųjų Rusijos tautų sujungti į vieną organizaciją.

"Washington Post" konstatavo, kad įvyko skilimas tarp Amerikoje veikiančio Išlaisvinti nuo bolševizmo komiteto ir Pabėgėlių koordinacinio centro.

Savo laiške "N. York Times" redakcijai A. Kerenskis aiškina, kad, girdi, "suskaldymas į autonomines ir pusiau autonomines tautines valstybes" buvusi "viena iš fatališkiausių Hitlerio klaidų". Pirma reikią galvoti, kaip išsilaisvinti nuo bolševizmo, o visos kitos problemos "išsispręsiančios paskiau savaime".

Tuo tarpu kitos tautos, kaip kad ukrainiečiai, gudai, kazokai, nenori kovoti už "bolševikinės rusų imperijos pakeitimą kita rusų imperija" ir reikalauja, kad būtų paskelbta deklaracija, pripažįstanti įvairioms į rusų imperiją įeinančioms automs "apsisprendimo teisę". Didžiarusiams, tokia koncepcija nėra priimtina.

Muenchene sudarytas "Rusų Nacionalinis-Patriotinis Frontas", kurio skelbime nurodoma, kad į jį įeina net 19 įvairiais vardais pasivadinusių organizacijų, daugiausia — profesinių. Tuo tarpu kitų rusų pavergtų tautų spauda šios rūšies pastangas smarkiai puola, aiškindama, kad nei ukrainiečiai, nei gudai su kaukaziečiais ir kt. nenori mirti už imperialistinę Rusiją, nors ir nebolševikinę.

Pabėgusiais iš Rytų Vokietijos į laisvę rusais Vokietijoje rūpinasi "Rusijos laisvės draugai amerikiečiai". Tokiu vardu pavadinta privati amerikiečių organizacija, kurios veikėjai mano, kad Vakarų pareiga suteikti veiksmingą pagalbą pabėgusiems nuo komunistų režimo žmonėms.

Minimoji organizacija globoja visus rusus emigrantus, kurie dėl polit. priežasčių yra po 1945 m. pabėgę į Vak. Vokietiją ir iki šiol negalėjo išemigruoti. Globojamųjų skaičius šiuo metu yra išaugęs iki kelių šimtų. Kaiserslauterne išlaikoma sovykla. 34 pabėgėliams ten yra įrengti jaukūs gyvenamieji kambariai su valgykla, biblioteka ir muzikos sales, kiekvienam parūpinamas darbas.

Pabėgėliais besirūpinantieji norėtų, kad vis dėlto pasirinkusiems laisvę žmonėms būtų daugiau padedama ir jie patys labiau užjaučiami, negu ligi šiol.

Pavogė $160,000 iš JV iždo spaustuvės

ĮTARIAMI DARBININKAI

WASHINGTONAS, D. C. — Pirmadienį pastebėta, kad vyriausybės pinigų sandėly trūksta 8,000 banknotų po $20, viso $160,000.

Pinigų spausdinimo biuro vicedirektorius Henry Holtzlaw sako, kad pinigus išnešti nebuvo sunku, nes švenčių išvakarėse darbininkai eidavo iš darbo su dovanų paketais. Bet stebisi, kad ligi šiol, per 38 metus jo tarnybos, nebuvo spaustuvėj pasigesta nė dolerio.

IŠ VISO PASAULIO

★

Lenkai išsprogdino 2 traukinius

BERLYNAS. — Dienraščio "Telegraf" pranešimų, lenkų partizanai šiomis dienomis nuvertė nuo bėgių du prekinius traukinius Rytinės Vokietijos pasieny. Nuo sabotažo žuvę 4 traukinio palydovai.

Laniel klausia savo likimo

PARYŽIUS. — Joseph Laniel, ministeris pirmininkas, kreipėsi į parlamentą, kad jis aiškiai ir greitai apsispręstų dėl jo vyriausybės likimo. Jei parlamentas juo nepasitiki, tuomet reikia skubėti sudaryti naują kabinetą, nes artėja 4 užsienio valstybių konferencija Berlyne.

Bendra TV programa Europoj

ROMA. — Italijai įvedus televizijos tinklą, jos vyriausybė išdirbo planą pasikeisti televizijos programomis Vakarų Europos valstybėse. Tokia sutarptautinta programa duotų gerų kultūrinių vaisių.

Sovietų maršalas katorgoje

BERLYNAS. — Grįžęs iš sovietų nelaisvės austrų grafas Robert von Butlar tvirtina, kad baisiojoj Vorkutos koncentracijos stovykloj Užuraly jis užtiko maršalą Aleksander Novikov, buvusį SSSR aviacijos viršininką. Jis nuteistas 15 metų sunkiųjų prievartos darbų.

Pasikėsinimas prieš viceprezidentą

TEHERANAS, Iranas.—JAV viceprezidentas Richard Nixon pakvietė 3 mėnesių kelionei po Ameriką Sassanpour Etezadi, 12 metų persų vaiką ir jo motiną.

Etezadi susekęs komunistų sąmokslą nužudyti Nixon, jam lankantis Irano sostinėj. Vaikas ir anksčiau padėjęs policijai susekti slaptą komunistų būstinę.

JAV prieš ispanų trestus

MADRIDAS, Ispanija. — Vietos dienraštis "Ya" rašo, kad stambieji Ispanijos statybos tresai nedaug ką uždirbs iš tų $50 milijonų, kuriuos Amerika numačiusi išleisti karinių bazių statybai. Statybų vedėjas pulk. Norman Dole pravedęs savo valią, kad JAV vyriausybė duotų darbus smulkesnioms firmoms ir pavieniems verslininkams.

Tariasi dėl skandinavų pilietybės

STOCKHOLMAS. — Švedijos, Norvegijos, Suomijos ir Danijos teisininkų delegacijos tariasi Stockholme dėl bendros šiaurinės pilietybės skandinavams.

Tikimasi susitarti dėl bendro įstatymo, kuris leistų šių kraštų gyventojams pasijusti lygiateisiais piliečiais, nežiūrint kokiame minėtų kraštų jie asidurtų.

Konferencija svarsto taip pat suvienodinti kai kuriuos įstatymus, liečiančius ir kitas sritis.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiofo...

Plk. Willard Millikan New Yorko aerodrome, kur jį pasitiko jo duktė Patricia. Iš Los Angeles į New Yorką Plk. Millikan atskrido per 4 valandas ir 8 minutes. Tai naujas greitumo rekordas: niekas iki šiol per tiek laiko tą kelionę lėktuvu nebuvo atlikęs.

1954 M. GAMYBA SUMAŽĖS TIK 5%, ĮTIKINĖJA SENATO PIRMININKAS

Demokratų kalbos apie depresiją "nepagrįstos"

WASHINGTONAS, D. C. — Apie pasireiškusį gamybinį ir ūkinį atoslūgį respublikonai ir demokratai yra skirtingų nuomonių.

Respublikonų vadai Senate ir Atstovų rūmuose, William Knowland ir Joseph Martin, ragina demokratus liautis kalbėjus apie artėjančią depresiją, ūkinę krizę. Jiedu pripažįsta, kad šie metai nebus tokie geri, kaip 1953-tieji patys geriausieji metai JAV ūkiniame gyvenime, bet vis tiek būsią vieni iš gerųjų metų gamyboj ir visame ekonominiame gyvenime.

JAV stovi ant tvirtų kojų

Sen. Knowland įtikinėja, kad šiais metais Amerikos gamyba, įskaitant ir ūkinius patarnavimus, sumažės 5%, palyginus su 1953 metų gamybos — patarnavimų suma, siekusią 367 bilijonus (1952 m. 248 bil.). "Nemanau, kad tokiam stoviui esant būtų galima kalbėti apie ekonominę krizę", sako Knowland. "Mano įsitikinimu, Amerikos ūkinio gyvenimo pagrindai yra sveiki".

Patarimai respublikonams

Demokratų senatorius Paul Douglas iš Illinois, buvęs ekonomikos profesorius, ir sen. Sparkman, buvęs demokratų kandidatas į viceprezidentus, pataria respublikonams atsargiai daboti savo politines priemones, kurios gali pakenkti ir labai gerai stovinčiam Amerikos ūkiui. Fakto apie ūkinį atoslūgį negali nuneigti nė patys respublikonai. Jiedu ragina vyriausybę imtis iš anskto sveikos ūkinės programos, visų pirmą stengiantis išlaikyti atitinkamoj aukštumoj gamybą ir žiūrėti, kad iš ūkinio poilsio" neišsivystytų ūkinė depresija.

Tautos pajamos. Negalutinėmis žiniomis, JAV tautos pajamų suma siekia $307.6 bil., kas yra 5.48% daugiau negu 1952 m. ($291.6 bil.).

Auksiniai metai kapitalui. Korporacijų pajamos 1953 m. (atskaičius visas išlaidas) siekė $43.4 bil., kas yra $3.2 bil. daugiau, kaip užpereitais metais.

Farmeriai uždirbo mažiau. Farmerių pajamos dėl žemės ūkio produktų kainų kritimo ir gamybos išlaidų padidėjimo, sumažėjo $1.7 bil. (1952 m. — $51.2 bil.; 1953 m. — $50.5 bil.). Darbininkų pajamos 1953 m. padidėjo.

NUŠOVĖ AUTOMOBILISTĄ

O'FALLON, Ill. — Edgar Allen Schaefer, 26 metų mokytojas ir žinomas sportininkas, buvo nušautas nežinomo piktadario pereitą sekmadienio naktį.

Su juo automobily buvusi jo draugė Gay Odom pasakojo policijai, kad jiedu sustojo nuošalioj vietoj, kur prisėlino žudikas, apšvietė elektros lempute išlipantį Schaefer ir paleido į jį šūvį.

Vėliausios Žinios

— Kanadoj, Montrealy, JAV senatoriai Jenner ir McCarran pirmadienį apklausinėjo Igor Guzenko, buvusį SSSR ambasados Ottawoj tarnautoją. Jam žinoma daug paslapčių apie sovietų šnipus Šiaurės Amerikoj ir jų veikimo būdus.

— N. Y. Times rašo, kad buvęs aukštas Amerikos komunistų partijos pareigūnas atsižadėjo komunizmą ir netrukus suteiks Senato vidaus saugumo komitetui svarbios medžiagos, kaip dirba Amerikoj Kremliaus penktoji kolona.

— Netoli Indijos sostinės N. Dehli įvyko traukinio nelaimė, kurioj žuvo 15 keleivių ir 40 sužeista.

— Sekr. J. F. Dulles išreiškė viltį, kad susitikus jam su Molotovu Berlyne šio mėnesio pabaigoj, bus galutinai aptartas atominės energijos kontrolės klausimas ir planuojami tuo reikalu pasitarimai.

— Respublikonų vadas Senate William Knowland ragina duoti Pakistanui karinę paramą ir nepaisyti, kad dėl to pablogėtų santykiai su Indija, simpatizuojančiai daugiau komunistams, negu Vakarams.

— Rumunijos ir Vengrijos sostinėse Bukarešte ir Budapešte siaučia influenzos epidemija. Jai sulaikyti trūksta vaistų ir kitų paprasčiausių sanitarinių priemonių.

— Kremliaus diktatorius Malenkovas įteikė Švedijos ambasadoriui švedų banknotą (kroną) su savo parašu. Malenkovo parašas bus panaudotas Švedijoj renkant aukas polio aukoms.

— Sovietų spauda pradeda vis daugiau skelbti žinių apie kriminalinius nusikaltimus, kokių gausėja Maskvoj ir kituose miestuose. Laikraščiai reikalauja griežtų bausmių kriminalistams.

HOORN, Olandija. — Cornelia Smith, 63 metų našlė, nutarė ištekėti už Petrus Mettes, 58 metų. Ji atsivedė į bažnyčią 20 vaikų iš ankstyvesnių vedybų. Neatsiliko ir Petrus. Pasižiūrėti tėvo naujų vedybų susirinko jo 11 vaikų.

TŪKSTANČIUS VOKIEČIŲ IŠGABENO Į SOVIETŲ KALĖJIMUS, KATORGĄ

Birželio 17 d. sukilimo dalyviai vis dar gaudomi

WASHINGTONAS, D. C. — Už laisvės kibirkštį, žybtelėjusią Rytinėj Vokietijoj pereitų metų birželio 17 d., vokiečiai sumokėjo ir tebemoka brangią kraujo ir kūno kaina.

Valstybės departamento pareigūnas Geoffrey W. Lewis sako, kad tūkstančiai vokiečių, neišsiskiriant nei moterų ir vaikų, išsiųsta traukiniais į Sovietų Sąjungos gilumą, į kalėjimus ir koncentracijos stovyklas.

G. W. Lewis valstybės departamento biuleteny tvirtina, kad, nežiūrint komunistų teroro, vokiečiai sovietų zonoj dar nenurimo. Areštai tęsiami toliau, nors revoliucijos vadai ir aktingesnieji dalyviai jau anksčiau suimti ir nuteisti. Darbininkai vis tiek nepasiduoda ir jie kovoja streikais, sabotažais kasyklose ir fabrikuose, pridarydami sovietams milijoninių nuostolių.

Šimtai nukautų

G. W. Lewis, vokiečių skyriaus vedėjas Valstybės departamente, savo straipsny "Sovietų Vokietija — neramus satelias" rašo, kad birželio 17 revoliucijoj žuvo šimtai žmonių ir dar daugiau sužeista. Tūkstančiai Rytinės Vokietijos gyventojų suimta ir nuteista ilgomis kalėjimo bausmėmis.

Neoficialiomis žiniomis, komunistų policija laiko suėmusi 12,000 vokiečių už dalyvavimą birželio mėnesio riaušėse prieš Kremliaus satrapus. Neseniai grįžę iš sovietų koncentracijos stovyklų II Pasaulinio karo belaisviai pasakoja, kad jų vietas užima nauji vokiečių transportai iš birželio revoliucijos dalyvių.

KREMLIAUS ATSAKYMAS DĖL 4-RIŲ UŽSIENIO MINISTERIŲ SUSITIKIMO

Vedami pasitarimai ir dėl atominės energijos

MASKVA, — Sovietų užsienio reikalų ministerija pirmadienį įteikė JAV, Anglijos ir Prancūzijos ambasadoriams naują notą dėl planuojamos užsienio reikalų ministerių konferencijos.

Atsakymo notoj užtikrinamas sovietų užsienio reikalų ministerio dalyvavimas konferencijoj. Sovietai sutinka, kad pasitarimai prasidėtų Berlyne sausio 25 dieną.

Derybos dėl vietos

Vakarų valstybių įgaliotiniai pavedė savo kariniams komendatams Berlyne užmegsi pasitarimus su sovietų komendantu Rytų Berlyne ir išsiaiškinti dėl vietos užsienio reikalų ministerių konferencijai.

Sovietai pirmesniame atsakyme Vakarams pasiūlė konferenciją šaukti Berlyne. Bet Berlynas yra padalytas į rytus ir vakarus ir vakarai vėl į 3 sąjungininkų sektorius.

Vakarų sąjungininkai nori, kad konferencija vyktų vakariečių sekoriuj. Rytinės Vokietijos komunistai jau pakėlė balsą dėl jų sektoriaus pažeminimo, jei konferencijos šeimininkai būtų ne jie.

JAV ambasadorius tariasi

Ruošiantis užsienio reikalų ministerių konferencijai, kartu eina dvišaliai pasitarimai Maskvoj tarp JAV ambasadoriaus Charles Bohlen ir Molotovo dėl Eisenhowerio plano sutarptautinti atominės energijos šaltinius.

Šie įžanginiai pasitarimai, kaip ir organizuojamoji atominė konferencija bus visiškai slapta. Yra tik tiek žinoma, kad sovietai iš principo sutiko svarstyti Eisenhowerio planą. Po to JAV ambasadoriui buvo pavesta suteikti daugiau šio plano smulkmenų, kaip tai pageidavo Molotovas. Esminiai pasitarimai prasidėsią šio mėnesio pabaigoj, susitikus Berlyne sekretoriui Dulles su Molotovu ir išsiaiškinus paskutines smulkmenas.

Korėjos belaisviai turi būti paleisti sausio 23. - J. Hull

Jei reikės, išvaduosim jėga sako Pietų Korėjos ministeris

MUNSAN, Korėja. — Generolas John Hull, JT armijos vyriausias vadas įspėjo, kad sausio 23 dieną nenorį grįžti namo belaisviai turi būti paleisti iš nelaisvės, nežiūrint, kokių priekabių komunistai ir beturėtų.

Pietų Korėjos užsienio reikalų ministeris Pyun pasidžiaugė tokiu tvirtu JT armijos laikysena ir užtikrino pietinių korėjiečių ginklų parama belaisviams išvaduoti, jei tam pasipriešintų Indija, sauganti belaisvius.

Gen. John Hull išvadino tuščiomis priekabėmis komunistų aiškinimus, kuriuos parėmė ir 3 repatriacijos komisijos nariai, Indija, Lenkija ir Čekoslovakija. Šie išgalvojo pietinių korėjiečių sugebėjimus kurstyti prieš komunistus šiaurinius korėjiečius ir kinus belaisvius. Komunistai tuo nori pateisinti savo nepasisekusiąs pastangas perkalbėti belaisvius grįžti namo. Indija save apijuokino, paremdama komunistų pasakojimus apie Rhee-Chiang Kaisheko agentų veiklą belaisvių stovyklose, kurias saugo ne kas kiti, kaip Indijos sargybiniai.

Estų prezidentas miręs 1943 metais

LONDONAS. — Londone leidžiamas estų organas "Eesti Haal" Nr. 314/53 duoda žinių, apie prezid. Konstantino Pats likimą.

Iš Rusijos ištrūkęs vienas estas, dabar įsikūręs Toronto mieste, Kanadoje, pasakoja, kad Pats 1943 m. rudenį miręs Ufoje. Ten jis buvo ir palaidotas.

Laidotuvėse dalyvavo tik 8 asmens, tarp jų; — velionio sūnus Viktoras. Laidotuvės buvo labai liūdnos; į amžino poilsio vietą paskutinis estų prezidentas buvo įleistas paprastučiu iš lentų sukaltu karstu.

Paskiau jo šeimos nariai buvo išsklaidyti: sūnus Viktoras išsiųstas į Uralą, žmona Helgi — į kolchozą. Kanadoje gyvenąs jo brolis prof. V. Pats šiuos pasakojimus laiko visai galimais.

"Beždžionžmogiai" Šiaurės Malajoje

KUALA LAMPUR, Malaja. — Mokslininkai renka iš vietinių gyventojų pranešimus apie užtiktus džiunglėse laukinius žmones, panašius į gyvulius.

"Beždžionžmogiai" buvę užtikti netoli gyvenamųjų vietų Šiaurinėj Malajoj ir sukėlė siaubą tarp gyventojų. Jie esą aukšti, stipraus sudėjimo, apaugę plaukais nuo galvos iki juosmens. Viename pranešime sakoma, kad šie džiunglių žmonės turi ir ilgas, kaip šunų iltis. Jų kalba esanti tikras murmėjimas ir urzgimas.

Kinai paleido iš kalėjimo jankį

Esą ir daugiau kalinamų Amerikos piliečių

HONG KONG. — Amerikietis pirklys Arnold Kiehn, išbuvęs 3 metus Šanhajaus kalėjime, buvo paleistas ir ištremtas.

Tame pačiame kalėjime liko 8 užsieniečiai, pasakojo Mr. Kiehn. Jam tekę patirti, kad kituose kalėjimuose yra ir daugiau Amerikos piliečių. Jis pats buvo nuteisas už ginklų laikymą be leidimo. Atėjus į valdžią komunistams, pas jį užtiko trejetą pasenusių ir nebenaudojamų medžioklinių šautuvų. Už tai jį nuteisė 4 metus kalėjimo.

PASIDAVĖ DEZERTYRAS

BERLYNAS. — Eilinis Norman Lowell iš Sommerville, Mass., nuteistas JAV armijos teismo 6 mėnesius kalėti, vežant iš Berlyno į Augsburgo kalėjimą pabėgo pas komunistus į Rytinį Berlyną. Šiomis dienomis jis grįžo atgal, sutikdamas atlikti ribotą bausmę, negu gyventi amžinai komunistų priespaudoj.

MŪSŲ VYRESNIEJI

88 METŲ VEIKĖJOS LAIŠKAS

Amerikoje yra didokas skaičius vyresnio amžiaus lietuvių, kurie savo laiku aktyviai dalyvavo visuomeniniame gyvenime.

Viena jų yra 88 metus einanti Ona Ramanauskienė. Ji gimė netoli Kalvarijos, suvaliketė. Amerikon ji atvažiavo labai jauna. Ilgus metus gyveno Rytinėse valstybėse. Kada 1912 metais Lawrence, Mass., apylinkėse ėjo dideli streikai, ji pasekmingai kolektavo pinigus streikuojantiems audėjams. Dabar ji gyvena Kalifornijoje.

Štai ką ji rašo savo pažįstamam Juozui Ambraziejui:

Juozas Ambraziejus

"Mačiau **Naujienose** aprašymą. Ten yra truputį netikslumų. Parašiau tiksliau ir pasiunčiau į **Tėvynę**, bet jau praėjo 4 savaitės ir dar neišspausdinta. Aišku, mūsų susivienijimo laikraštis yra per mažas tokiai didelei organizacijai. Sarmata, kad SLA Pildomoji Taryba nepajėgia leisti didesnio laikraščio.

"Gerai, Brangus Juozai. Einu 88-tus metus ir gėriuosi gyvenimo daugybe malonumų. Jei būčiau tikinti, tai sakyčiau, jog tai yra Dievo dovana. Bet aš netikiu į jokius dievus. Tikiu į Motiną Gamtą. Naudojuos josios turtais ir seku jos nurodymus. Taipgi tikiu į mokslą. Skaitau geras knygas ir naudoju tas vietas, kurios man teikia žinias apie sveikatą ir užsilaikymą.

"Manau, kad ir Tamsta taip darai. Nors mudu ir esam truputį kreivi it šleivi, bet vis tiek gyvenam linksmi. Ar ne? Gaila, kad esame toli vienas nuo kito, negalim sueiti ir savo lazdutėmis pašvaistyti. Man būtų labai smagu pasimatyti ir pasikalbėti apie praeitį. Kai kas atvažiuoja manęs aplankyti, tai susėdam prie stalo užkandžiauti, po stikliuką išmetam, kaip senovėje mūsų protėviai darė.

"Mano miestukas (Lennox) yra gana toli nuo Los Angeles, arti nėra nė vieno lietuvio. Yra keli komunistai, bet su jais aš nieko bendro neturiu. Yra didokas skaičius DP. Kurie Vokietijoje pramoko kokį amatą, tai tie laimingi, turi gerus darbus ir puikiai verčiasi. Bet sunkiau yra daktarams, advokatams, muzikams ir pan. Daktarai dirba ligoninėse, o advokatai gauna nepaprastai mažą atlyginimą. Vakarais jie eina į restauracijas mazgoti "dišes".

"Čia gyvena O. Alytienė - Palmer. Vargšė nesveikuoja, laukia pensijos. Jai dar trūksta vienerių metų — eina 75-tus . . ."

Kitame laiške ji tam pačiam Ambraziejui rašo:

"Kaslink mano sveikatos būtų gerai, kad tas velnias arthritis manęs nekankintų. Šiaip esu sveika, turiu gerą apetitą, gerai miegu; na, tai ko daugiau reikia? Tik negerai, kad šlubuoju. Jau dabar lazdutė yra mano geriausias draugas — be jos niekur negaliu eiti. Taigi, Juozeli, Jūs negalite rūgoti dėl savo nesveikatos, turėdamas 70 m.,— palaukite, kol sulauksite 87 m., tada jau bus galima šaukti "givalt!". Tačiau aš dar nešaukiu, kadangi turiu noro gyventi.

Mano gyvenimo sąlygos tai tokios: turiu neblogą 5 kambarių namą ir tuščią lotą. Sūnus, senbernis 67 m., gyvena kartu su manim. Viena duktė, kuri yra našlė, gyvena Santa Monica, 20 mylių nuo manęs, kita anksčiau gyveno New Hampshire, tačiau Padėkos Dieną mane pasiekė telegrama apie jos mirtį.

Šitas sūnus, kuris gyvena pas mane, yra tarnavęs Dėdei Samui 40 metų. Įstojo jaunas būdamas ir ištarnavęs 3 periodus (terms) buvo atleistas su tam tikru laipsniu — Honorable Degree. Turėdamas geras rekomendacijas iš kariuomenės, jis padavė prašymą U. S. National Park Ranger vietai gauti. Šioje tarnyboje jis išbuvo iki 60 m. amžiaus. 1945 m. išėjo į pensiją ir gyvena pas mane. Du sūnūs mirė nuo nelaimingų atsitikimų Californijoje, tai taip man ir beliko vienas sūnūs ir duktė našlė. Sūnus man labai naudingas apie namus, jis yra "A Master of all Trades".

Na, o kaip Juozelio šeimyninis gyvenimas? Ar žmona maloni? Ar gerai prižiūri šlubį? Atleiskite už tokį mano juoką? Man labai malonu susirašinėti su senais draugais, tačiau jie pamažu baigia išnykti. Šią savaitę gavau žinią apie Jono Gritės mirtį. Jis buvo barzdaskutys ir gyveno Portland, Oregon. Priklausė SLA kuopai.

Taigi likite sveikas.

Su gilia pagarba, sena pažįstama **O. Lužienė**

Lennox, Calif.

KIENO VARDU...

Gripas, kaip su šlėga, vožė į galvą, į strėnas. Susmukau vietoje, tarytum senas grybas. Atsikėliau tik ketvirtą dieną po Kalėdų švenčių, sunykęs ir pasišiaušėjęs kaip išblokštas rugių pėdas.

Ligoje, atvirai kalbant, nėra kada pagalvoti ir apie merginas. Ir gražiausios blondinės veidas, kai temperatūra pakyla virš 100 laipsnių, atrodo kaip dulkina sėtuvė. Reikia pasimelsti — pasimelsti iš pačios geriausios, lietuviškiausios maldaknygės. Ir paimu į drebančias, šaltu prakaitu suvilgintas ranaks J. Cicėno knygą "Vilnius tarp audrų".

"... Sakytum, va, čia pat už lango:

— nuskambo bažnyčių varpai vakariai, plazda naktigulto balandžiai, ant sparnų žaros atspindžius vėsuodami. Pilies sodo topoliai ir liepos siaučiasi tyla ir rimtimi, o nuo kalvų ir šilų atbrenda mėnuo naktibalda Neryje pasitrinti — pasibalsganoti. Trys Kryžiai, rodos, plaukia tarp dangaus ir žemės, išdidūs ir budėjime susirūpinę".

Keletą kartų buvau sustojęs Vilniuje ir kopdavau į Gedimino kalną pasidairyti... Bet, geriau, paklausykime ką pasakoja nuo kalno J. Cicėnas:

"...Tai praeitis ateina kaip viešnia ir ima tave už rankų, ir veda per laiką, kaip motina per vyšnių sodelį. Žaidžia saulė po Šventaragio slėnio grindinį. O tau susiregi, kad švyti kardų ašmenys, jietys, ragotinės, gretoms greitai skubant, raiteliams žirgus bėgūnus tramdant. Šlama medžiai, o tau regis, kad prunkščia arkliai, miestelėnai atodūsiais karius lydi".

Vilniaus krašto lietuvis, per visą okupacijos metą, buvo šuns vietoje. Jį smaugė ne tik lenkas policininkas, bet ir lenkas — kunigas. Pasiskaitykime 168 puslapy:

"... Lenkai vysk. Roppą išrinko kaip atstovą į pirmąją valstybės Dūmą ir padovanojo spaustuvę. Vyskupo globojamoji lenkų katalikiškoji akcija perėjo į atvirą lietuvių naikinimą. Iš bažnyčių, ypač Vilniuje, padaryta mitingų aikštė".

Verskime toliau:

"1919 .5. 3. Pariečės klebonas, jau minėtas kun. Šimeliūnas, vertė žmones klauptis prieš lenkų valstybinį ženklą, neatsiklaupusius įdavė žandarmerijai."

"Rudaminos bažnyčioje kun. Lubianiec per pamokslą šitaip drožė: 'Pilsudski atpirko Vilnių krauju kaip Kristus atpirko žmogų nuo gimtosios nuodėmės, lenkų erelis kaip šventoji dvasia" ir t. t. ir t. t.

Pasakykite, gerbiamieji, koks skirtumas tarp šitų Romos kunigų ir Maskvos politrukų? Jokio.

Pažiūrėkime, kas dedasi Amerikoje. Lietuvybę čia persekioja ne policija, o — kunigai. Lietuviai kunigai. Iš Brighton Parko, Chicagoje, parapijinės mokyklos pašalinti Lietuvos vėliava, lietuviški užrašai ir t. t.

Žinau parapiją, kur lituanistikos pamoka trunka penkiolika minučių. Argi ne lietuvybės išniekinimas, broliai. Ir kieno vardu: Maskvos ar Romos!?

Jul. Susmaras

EUROPOS KOMUNISTAI SKAIČIAIS

Silpnėjimo žymės. — Italijos, Prancūzijos ir Suomijos komunistai ir jų įtaka politikoje.

Artėjančių Naujųjų Metų proga Londono "Times" pateikė plačią Europos Komunistų Partijos apžvalgą, kurioje operuojama daugiausia skaičiais. Laikraštis pažymi, kad palyginus su pirmaisiais pokariniais metais šiandien komunistų įtaka laisvosios Europos valstybėse, išskyrus Suomiją, kur Komunistų Partija žymiai paaugo narių skaičiumi, yra susilnėjusi.

Stipriausiu komunizmo bastionu Vakarų Europoje laikytina Italija, kurios Komunistų Partija turi daugiau, negu 2 milijonus narių. Antroje vietoje statytina Prancūzija su 400,000 narių. Suomijos Kom. Partija šiandien priskaičiuoja apie 150,000 narių.

Didžiojoje Britanijoje, Skandinavų valstybėse, Belgijoje, Olandijoje ir Luksemburge komunistai rodo smukimo žymių. Ryškiausias smukimo pavyzdys yra Anglija, kurioje tuoj po Antrojo pasaulinio karo komunistų skaičius siekė arti 50,000. Iki 1951 metų partijos narių skaičius sumažėjo iki 35,000. Bet su tais metais prasidėjo Komunistų Partijos stabilizacija. Per pastaruosius dvejus metus žymesnių pasikeitimų nebuvo.

Panašus reiškinys pastebimas ir Vakarų Vokietijoje, kuri iki Hitlerio įsigalėjimo buvo laikoma stipriausiu komunizmo bastionu po Sovietų Sąjungos. Paskutiniais metais partijos narių skaičius iš 100,000 nusmuko iki 80,000, ir rodo tendenciją dar labiau sumažėti artimiausioje ateityje. Manoma, kad sovietų suorganizuota Berlyno blokada daug prisidėjo prie komunistų įtakos susilpnėjimo.

Dar didesnis Komunistų Partijos susilpnėjimas pastebimas Skandinavų valstybėse. Norvegijos Komunistų Partija, kuri 1945 m. turėjo apie 22,000 narių, šiandien sumažėjo vos iki 8,000. Švedijos komunistų skaičius nepaduodamas, bet pastebima, kad jie beveik neturi įtakos profesinėse sąjungose, išskyrus metalo pramonės ir angliakasių sekcijas. Šveicarijoje, Danijoje ir kitose mažesnėse valstybėse Komunistų Partija suranda, palyginti mažai pasekėjų ir viešajame gyvenime įtakos turi nedaug.

Portugalijoje, Ispanijoje, Graikijoje ir Turkijoje Komunistų Partija yra nelegali. Spėjama, kad dviejų pirmųjų išvardintų valstybių pogrindy yra keli tūkstančiai komunistų, kurie viešai negali reikštis. Maždaug tas pat pasakytina ir apie Graikiją, kurioje komunistai labai aktyviai reiškiasi pirmaisiais keliais metais po karo. Nepavykus išplėsti pilietinių kovų, jie pasitraukė į pogrindį. Nuo 1947 m. Komunistų Partija Graikijoje yra nelegali.

Apskaičiuojama, kad iš visų 325 milijonų vad. laisvosios Europos gyventojų Kom. Partijai priklauso apie 3 milijonai. Bet nežiūrint šito mažo skaičiaus balsavimų metu jiems pasiseka surinkti keliagubai daugiau balsų. Tvirtinama, kad kai kuriose valstybėse ir ypatingai Prancūzijoje, kur yra gyvos revoliucinės tradicijos, žmonės nuo proseneliu automatiškai balsuoja už tą partiją, kurią jie laiko kraštutiniausiai kairia.

Įvairių Vakarų valstybių parlamentuose komunistai bendrai turi 327 atstovus. Iš to skaičiaus Italijai tenka 143, Prancūzijai — 92 ir Suomijai — 43. Kitose valstybėse komunistų atstovų skaičius niekur neprašoka daugiau negu 8.

Įvairiai aiškinamas Italijos Komunistų Partijos stiprumas. Yra tvirtinimų, kad jai sustiprėti padėjo katalikiškų politinių partijų pastangos palaikyti kai kurias feodalines liekanas ir reakcinės klero tendencijos. Ar tai tiesa, ar ne, bet reikia pastebėti, kad Italijos Komunistų Partija yra labai gerai susiorganizavusi ir operuoja didelių biudžetu. Savo veiklai finansuoti partija išleidžia kasmet apie 5 milijonus dolerių. Didžiausia tos sumos dalis suplaukia iš nario mokesčių, bet nemažą pajamų šaltinį sudaro ir komunistų valdomos importo - eksporto bendrovės, transporto kompanijos, kooperatyvai ir net fabrikai. Daugiausia pasekėjų partija turi pietinės Italijos valstiečių tarpe ir pramonės srityse.

Prancūzijos Komunistų Partiją labai sustiprino vokiečių okupacija. Prieš karo pabaigą beveik visas prieš vokiečius nukreiptas prancūzų pogrindis buvo diriguojamas komunistų.

Nuo 1947 m. Prancūzijos komunistai užčmė griežtą antiamerikonišką poziciją ir visomis priemonėmis daro sunkumų Marshallo plano pravedimui, Europos gynybos organizavimui, Schumano plano realizavimui ir t. t.

Suomijos K. P. sustiprėjimas aiškinamas nuolatine grėsme, kuri jau keliolika metų jaučiama iš Sovietų Sąjungos. Darbininkai ir intelektualai tikisi ankstesnio ar vėlesnio Sovietų Sąjungos spaudimo ir norėdami užsitikrinti sau ateitį, dedasi su komunistais.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

SLA 238 kuopos metinis susirinkimas bus sausio 5 d., 7:30 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Visų narių pareiga atsilankyti, užbaigti mokėti savo skolą už 1953 metus, kad neliktute suspenduoti. Bus pranešimai ir 1953 metų apyskaita, naujos valdybos įvesdinimas į pareigas ir kt. —Nut. rašt. **Povilaitis.**

SLA 36 kuopos metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, sausio 6 d., 1954, Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti. **—A. Kaulakis,** fin. rašt.

Suvalkiečių Draugijos choro pamoka bus trečiadienį, sausio 6 d., 7:30 val. vak., Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Visi keturi balsai prašomi susirinkti, nes turime pasiruošti šeštadieniui, sausio 9 d., vykti į Melrose Park, Ill., atlikti Balfo 117 skyriaus koncerto programos, Veteranų salėje, 16th ir Kirsh gatvių tarpe.

—Rašt. **O. Švirmickienė.**

here's one resolution that's EASY to keep

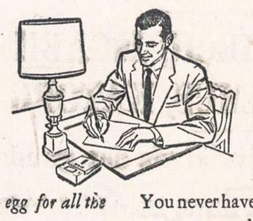

How many New Years have you said to yourself: *"This year I'm going to save. Get myself a little nest egg for all the things I want in my future."*

And then, somehow, every month your salary got spent before you could put any of it away.

Well, beginning this year you *can* save. Without any effort or will power. All you have to do is sign now to invest in U. S. Savings Bonds on the Payroll Savings Plan where you work. Then relax. Forget your savings worries. Because with the Payroll Savings Plan your money will be saved *for* you, *before* you get your salary. Every time enough has accumulated, it is invested in a Bond and the Bond is immediately turned over to you.

Your friends now on this easy Plan will tell you that you never miss the money. You never have it in your hand, so you're never tempted to spend it. Sooner than you expect, you own a U.S. Savings Bond. Then, another, and another, and another.

And best of all—your Bonds now will bring you an average of 3% interest, compounded semiannually, *for 19 years and 8 months.* That's *more* interest, for a longer period of time, than ever before!

Why not resolve that as soon as you get to work tomorrow morning you'll sign for the Payroll Savings Plan. Or, if you're self-employed, ask your bank to start you now in the Bond-A-Month Plan. It's as automatic, as easy, and as sure as the Payroll Savings Plan.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

NAUJIENOS

739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime kopyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-0142 • HEmlock 4-2644 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

J. LIULEVIČIUS
1348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
VIrginia 7-6672 PUllman 5-1276

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Plymouth, Pa.

Vietos lietuvių gyvenimo praeities, A. V. Sujetos sumesti, J. V. Stanislovaičio surasti, bruožai. — Nykstąs mūsų išeivijos buvęs kultūrinis židinys. — Išeitieji kultūros barai. — Kas dar liko.

Uoliam Wilkes-Barre visuomenės veikėjui talkininkaujant, visuomenininkas Antanas V. Sujeta ir Jurgis Rimavičius prisiminė Plymouth, Pa., lietuvių išbraidžiotus kultūros takus. Jų žiniomis, pirmieji lietuviai išeiviai Plymouthe apsigyveno 1869 m. Jie išplaukė iš Vokietijos Hamburgo uosto laivu "James Foster" 1868 m. gruodžio 11 d. ir New Yorką pasiekė 1869 m. vasario 11 d.

Kai kas linkę manyti, kad tai buvo iš viso pirmieji lietuviai Amerikoje. Rodos, kad nėra tikra. 1922 m. Pittsburgho laikraštis "The School of Thinkers" rašė, kad pirmieji lietuviai JAV krantus yra pasiekę tarp 1618—1620 metų. Tada Lietuvos protestantų veikėjai, įveikti katalikų, išbėgiojo po kitus pasaulio kraštus. Iš jų kaip kam pavyko atvykti į Ameriką. Tų lietuvių kultūros darbo pėdsakai nesurasti. Tarp 1768—1777 metų taip pat kai kam iš lietuvių žymesnių politikų teko apleisti savo gimtąjį kraštą. Mat, tais metais rusai visu savo svoriu užgulė Lietuvos ir Lenkijos valstybes ir jų teritorijos dalį užėmė. Tūliems, kovojusiems su rusais, teko pabėgti į užsienius. Neabejotinai kiti jų atsirado Amerikoje. Bet ir šie savo veikimo pėdsakų nėra palikę. Matyti, kaip vieni, taip ir kiti, greitai pranyko svetimų tarpe, nes nebuvo organizuoti. 1831—1868 m. Lietuvos su rusais kovų metai ir kartu ūkinio sukrėtimo metai. Lietuvos valstiečiai, skurdaus gyvenimo spaudžiami, metė savo ūkio sodybas ir plaukė į Ameriką. Jos vardas jau buvo plačiai žinomas tarp Europos gyventojų. Šie Lietuvos valstiečiai atsiradę Amerikoje, pradėjo savo bendruomeninį gyvenimą. Iš čia atsirado savos bažnytinės parapijos, organizacijos šventųjų vardais; greta jų kūrėsi bažnytine prasme nepriklausomos draugijos Lietuvos vietovių ar jos žymesnių politikų ar kultūrininkų vardais pasivadinusios.

Ta prasme Plymouth seniau apsigyvenusiems lietuviams, rasi, tenka savos kultūros bare pirmūnų vardas, nes čia susimetė pirmoji lietuvių spauda, o gal ir pirmos lietuvių kultūrinės ir savitarpinės pašalpinės ir bažnytinės organizacijos.

Visai pagrįstai 1909 m. rugsėjo 30 d. Plymouth lietuviai paminėjo 40 metų sukaktuves, kai čia pradėjo kultūriniai kurtis pirmieji atvykę lietuviai. Tos iškilmės buvo puošniai surengtos. Būta gatvėse didžiulių eitynių, kurių metu pasirodė net raiti dalyviai. Tas paminėjimas buvo suruoštas bendromis pastangomis čia gyvavusių tuometinių lietuvių draugysčių: "D. Lietuvos kunigaikščio Vytauto", "Šv. Kazimiero", "Darbininkų Klubo", "Šv. Juozapo", "Šv. Mykolo", "D. Lietuvos Kunigaikščio Gedimino" ir kitų. Paminėjimo komitetą sudarė 19 atstovų nuo tų draugijų. Komiteto prezidiumas buvo iš 5 asmenų. Antanas Sujeta yra vienas iš to komiteto dalyvių, kuris gyvųjų tarpe iki šiol veikia. Iškilmių pirmininkas ir vedėjas buvo Jonas Limanavičius. Meninę dalį atliko "Aušros Dainininkų Draugija". Jai vadovavo K. Paciukonis. Choristais buvo: V. Šukevičia, M. Alyta, K. Bračiulis, J. Dvilas, A. Sujeta, J. Šumanas, T. Pestakas, L. Rabelis, J. Mališauckas, J. Miliauckas, P. Klimkevičius, K. Kazlauskas, T. Faustas, V. Uzdilis, P. Chmeliauskas, A. Mancinskas, M. Samsonas, J. Simokaitis ir kiti. Jie visi gyveno Plymouth apylinkėse. Kai kurie jų net tolokai pėsčiomis ateidavo į repeticijas. Iš jų, rodos, tik trys tebėra gyvi. Piano duetą sudarė sesers Lizdas. Įdomu, kad tuo vardu iki šiol Wilkes-Barre pardavinėjami pianai. Prakalbose dalyvavo miesto majoras Mr. Marris ir turėjo dalyvauti dr. J. Šliupas, bet jis susipyko su kun. J. Žilinsku, tai nekalbėjo. Tada SLA prezidentu buvo Pr. Živatkauskas, tai jis kalbėjo. Eiles sakė: K. Varnegiriūtė, Miklašiūtė, M. Sinkevičiūtė, S. Macevičiūtė, R. Burduliūtė ir A. Adzauskaitė. Solo dainavo K. Varnagiriūtė ir dar piano skambino sesers Adžgauskaitės.

Organizuoti R. katalikų lietuvių parapiją buvo jau dėtos pastangos 1882 m., bet ji įsikūrė 1889 m. kun. Burbos pastangomis. Bendroj R. katalikų lenkų ir lietuvių parapijoj buvo kun. Varnagiris. Nors jis mokėjo lietuvių kalbą, bet pamokslus sakė tik lenkų kalba. Jis čia išsilaikė vos keletą mėnesių, nes tuomet lietuviai jau buvo organizuoti ir reikalavo iš vyskupo, kad bažnyčioj būtų vartojama ir lietuvių kalba. Tada, to reikalavimo pasėkoj, atsikėlė čia kun. Burba. Tenka pastebėti, kad lietuvių kovose dėl savo gimtos kalbos būta net peštynių su lenkais. Lenkai buvo užsispyrę neprimti mirusių lietuvių laidoti bendrose parapijos kapinėse.

Daug čia lietuviams padėjo Juozas Paukštys (1871—1906). Jis čia 1886 m. įsteigė "Vienybę Lietuvininkų". 1894 m. čia pasirodė "Varpas" ir 1896 m. "Tėvynė".

Pirmieji pirmo distrikto urėdais iš lietuvių tarpo buvo Adomas Rickevičius, Petras Dainauskas ir K. Ažys. U. M. of America skyriaus 1147 viršininkais buvo lietuviai: Jurgis Rimavičius buvo beveik trisdešimt metų iždininku; M. Raginskas — finansų raštininku; Antanas Sujeta — vicepirmininku buvo 10 metų; J. Milušis—skundų komitete; Juozas Peteliūnas ir dabar yra skundų komitete; Juozas Janinas dabar yra turto globėjas; P. Kazlauskas buvo viršininkas, dabar iš tų pareigų pasitraukęs. Bendrai lietuviai vietoje darbininkų unijų gyvenime daug nusvėrė, prisidėdami jų veikiman.

1916 m. vietos lietuviai Lietuvai šelpti sumetė 1829 dolerius su centais. Tos aukos per Amerikos lietuvių centralinį komitetą buvo pasiųstos Lietuvon. Įdomu pastebėti, kad Lietuvai šelpti tuomet savo aukomis prisidėjo vietos unijos skyrius. Lietuvai padėti atkurti savo valstybę čia buvo sudarytas komitetas, kurio pirmininku buvo kun. S. J. Struckus, vicepirmininku A. Sujeta ir raštininku M. A. Raginskas, jau miręs.

Antano Sujetos žiniomis, čia pirmas lietuvių choras įsikūrė šio šimtmečio pradžioje ir gyvavo keletą metų. Jis vadinosi "Dr. Vinco Kudirkos dainininkų draugija".

Antanas Sujeta gerai padarė, kad sutiko savo žiniomis iš praeities pasidalinti su skaitytojais. Jos savaip dabar įdomios.

Dabar Plymouthe veikia dvi LRKSA kuopos (6 ir 111) ir trys — SLA: 5, 6, ir 246. Taip pat gyvuoja Šv. Kazimiero parapija.

Buvę čia senieji lietuvių veikėjai vieni jau išmirė, kiti jau paseno, o jaunesnieji nevisi dar spėjo į darbą įsitraukti.

O vietos lietuvių nuveikti visuomenės ir kultūros darbai sako, kad čia gyventa sumanių, darbščių ,dorų lietuvių patriotų.

—J. Vs.

Lukošius išgelbėjo laivą

Zenon B. Lukošius, 9010 Jeffrey, buvo apdovanotas sidabro žvaigždės medaliu (Silver Star). Jis išgelbėjo nuo paskandinimo per II Pasaulinį karą amerikiečių paimtą nacių laivą U-505. Ano įvykio prisiminimui buvo Bismarck viešbuty čia sukviestas su tuo įvykiu susijusių karių pobūvis, vadovaujamas adm. Gallery. Pastarasis pareiškė, jog surinkta $200,000 į fondą šiam laivui pargabenti į Chicagą.

Šis tas apie Uhlbron kuopą Vokietijoje

Uhlbrone, netoli Mainz, prieš porą mėnesių įsikūrė aukščiau Bad Kreuznach buvusios lietuvių darbo ir sargybų kuopos dalis. Kuopai vadovauja kapitonas O. Bliumchinas ir leitn. J. Matulaitis. Čia yra apie 120 įvairaus amžiaus ir įvairių profesijų vyrų. Kuopoje yra ir svetimtaučių, bet nedaug. Pilnas kuopas vien tik iš lietuvių šiandien Vokietijoje sudaryti neįmanoma. Keli Rytprūsių vokiečiai, trys vengrai, vienas latvis, vienas Pavolgio vokietis, 1 olandas ir 1 ukrainietis čia gyvena bendrą ne tik kuopos, bet ir tautinį lietuvišką gyvenimą. Apie 12 klaipėdiečių, pamiršę lietuvių kalbą, yra padarę didelę pažangą jos pramokti. Nuo šių neatsilieka ir svetimtaučiai, kurie ir mūsų tautiniams reikalams yra solidarūs ir aukoja nemažas sumas lietuvių kultūriniams ir karitatyviniams reikalams. Kuopoje vedusiųjų yra apie 40%. Jų šeimos gyvena netoliese.

Kuopoje lietuviškos spaudos gaunama nemažai privačiai, o keli laikraščiai prenumeruojami ir visos kuopos vardu. Skaitomi: "Karys", "Draugas", "Tremtis", "Santarvė", "Europos Lietuvis" ir kt. tremtyje išeinantieji laikraščiai. Skaityklai patalpos dar neturima, tam tikslui naudojamasi valgykla, bet ruošiamasi savo aukomis ir vieną baraką skaityklos ir kt. kultūriniams reikalams įsigyti. Yra ir mažas knygynėlis, kurį norima praplėsti ir pagrindinai sutvarkyti.

Pirmąsias pamaldas naujoje vietoje atlaikė tik ką grįžęs iš Belgijos kun. Lukošius. Neturint koplytėlės, jos buvo atlaikytos bendroje kuopos klasėje. Koplytėlė taip pat numatoma greitu laiku savo jėgomis įsirengti.

Tarp įvairių praktiškų pamokų po valandą kasdien yra skiriama ir tautiniams — kultūriniams reikalams: aiškinama literatūra, sportas, mokoma anglų kalba ir duodama žinių iš Vokietijos ir užjūrio lietuviškų organizacijų veiklos.

Kuopos gyv. patalpas ir koridorius puošia lietuviški tautiniai paveikslai, trispalvė, Vytis, Vytauto Didžiojo portretas ir kt., — tai vis kuopos vyrų rankų darbai. Gale koridoriaus matosi didelis herbas sudarytas iš trijų Pabaltijo kraštų, apjuostų Amerikos vėliava — tai padidintas Pabaltiečių kuopų ženklas, nešiojamas ant rankovės. Nestinga ir diplomų, kuopos gautų už įvairius pasižymėjimus, drausmę ir darbštumą. Karininkų ramovės sieną puošia didžiulis freskas, iš Vyties, Trijų Kryžių Kalno, Gedimino Pilies, Laisvės Statulos, Vilniaus Katedros ir sodybos su kryžium, kombinacijos.

Kuopos rajonas gana didelis—plati pieva ir nemaža medžių. Geroms sąlygoms esant atsirado ir įvairios rūšies gyvulininkystės mėgėjų: ganosi trys avinai, kvarksi apie 18 ančių, ant stogų burkuoja karveliai, o vaizduoi pagilinti kartais rajonan išleidžiamos ir trys deglosios. Tai vis daugiausia kuopos vyrų privati nuosavybė, kuri čia yra privilegijuota. Leitn. M., lankęsis Ispanijoje ir parsivežęs daug patyrimo apie ten vykdomas gaidžių kovas, šį įdomų sportą mėgina ir kuopoje įsūnyti — tam tikslui buvo išsiperinęs apie 13 gaidžiukų, iš kurių iki šiandien tik 2 teliko — kitus surijo amerikiečio seržanto kalė. (Apie šio sutvėrimo diktatūrą kuopoje galima būtų parašyti atskirą straipsnį — visi nuo jos nukenčia, kas tik jai po kojom pasimaišo). Kuopos vyrai patys auginasi daržoves, laiko akvarijume retos rūšies žuveles ir vanagą.

Kas skaito, rašo — "Naujienas" išsiraš

A Lifetime Christmas Gift of Joy

The LEADER Among Fine Sewing Machines

VIKING

Made of the Finest Swedish Steel ZIG-ZAG

a free VIKING to YOU

Dial your stitch!

If Any Machine in the World Can Do What a Viking ZIG-ZAG Can... FASTER... EASIER... BETTER!

Made of the Finest Swedish Steel

50 Different Sewing Operations Without Extra Attachments

Call or Write for FREE HOME DEMONSTRATION and Trade-In Estimate on Your Old Machine! Easy Terms!

Approved by PARENTS' Magazine — Guaranteed by Good Housekeeping — UL

AUTHORIZED SALES & SERVICE

3205 Fullerton Ave.

Chicago 47, Ill.

Tel. Albany 2-0440

Week Days open to 8 p.m.

Sundays 12 to 5 p.m.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

3% on SAVINGS

2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAf. 3-1083

B. R. PIETKIEWICZ PRES.

Lai Nauji Metai būna pilni malonaus gyvenimo su naujom ir patogiom namų reikmenim iš Progress Lietuvių Bendrovės Krautuvės!!

Šį mėnesį čia eina inventory ėmimo stako sumažinimo didis išpardavimas. Kainos numažintos nuo 25% iki 50% ant geriausių baldų setų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, radijų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų.

Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems. Lankykite visi čia

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE CO.

4181183 ARCHER AVE.

Tel. LAfayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje

Lietuvių Krautuvėj didelis pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.

ŽEMOS KAINOS LENGVI IŠMOKĖJIMAI TUOJAU PRISTATOMA

Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT FURNITURE CO., INC.

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Taupyk Tvirčiausioj Amerikos Įstaigoj

STANDARD FEDERAL turtas virš $44,000,000.00

Atsargos Fondas virš $3,250,000.00

STANDARD FEDERAL yra Federal Savings and Loan Insurance Corp. ir Federal Home Loan Bank System narys.

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

PHONE: VIrginia 7-1141

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

• Visų rūšių apdraudos asmenims ir biznio įstaigoms. • Finansavimas. Draudžiu ir perdraudžiu visose draudimo bendrovėse.

JONAS KIRVAITIS, Gen. apdraudų brokeris ir savininkas

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

5900 So. Ashland Ave., Chicago 36 Ill. Tel.: WA 5-5671—Rez. HE 4-4033

Darbo val.: kasdien 9:30—4:30; be to, pirm. ir ketv. 6:00—9:00 vakarais.

LIETUVIŠKA GAZOLINO STOTIS IR AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖS

SHELL BENZINAS

Atlieka visus motorų ir karoserijų darbus, parduoda visų firmų automobiliams dalis, baterijas, padangas pavieniai ir garažams.

DARBAI ATLIEKAMI KRUOPŠČIAI IR SĄŽININGAI.

Darbo valandos: Garažas 7-6—Benzinas 7-9—Sekmadieniais 9-8.

Vadovauja: A. ADOMĖNAS, V. KOZICA ir VLADAS PAALKSNIS

Kampas 58-tos ir So. Western, Tel. RE 7-9533

Lietuvių Auditorija

3133 So. Halsted Street

Telef.: VIctory 2-6172

Š. m. sausio 9 d., šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių Auditorijos

TRADICINIS ŠOKIŲ KONKURSAS

Už geriausiai išpildytą suktinį, tango, polką ir valsą

SKIRIAMOS VERTINGOS DOVANOS.

Šokiams groja BALIO PAKŠTO orkestras

SEKMADIENIAIS ŠOKIAI APATINĖJE SVETAINĖJE.

Įėjimas nemokamas.

—o—

Baltos Meškos alaus dėžė išsinešimui $3.25.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Valdyba ir direktoriai, baigdami 1953 metus, taria širdingiausią ačiū visiems mūsų taupymo ir skolinimo nariams bei draugams už praėjusiais metais suteiktą privilegiją teikti patarnavimus finansiniuose Jūsų reikaluose. Prašome ir toliau mus remti, patariant savo draugams padėti taupomus pinigus į šią tvirtą, lietuvių tvarkomą, finansinę įstaigą, kuri per daugelį metų išmoka taupytojams vienodai aukštą dividendą.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION jau 30 metų saugiai ir pelningai aptarnauja Chicagos lietuvius jų biznyje. Ji yra tvarkingai ir sąžiningai vedama žmonių, turinčių ilgų metų patyrimą. Dar didesniam saugumui kiekvieno taupytojo pinigai šioje įtaigoje yra pilnai apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Gov't.

Kviečiame visus pas mus, kur saugumas, aukštas dividendas ir malonus patarnavimas užtikrintas. Kas padės pinigus iki sausio 15 dienos, tam dividendus užskaitysim už visą mėnesį.

Metinių švenčių proga vaikučiai, atsilankiusieji su tėvais, gaus dovanų veltui; suaugusieji taip pat gaus ką nors atminimui. Per 1953 metus mūsų turtas paaugo virš $2,000,000. Dabar visas mūsų įstaigos turtas siekia arti $12,500,000.

JOHN PAKEL, prezidentas

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6234 SOUTH WESTERN AVENUE Telefonas: GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams $9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Brickerio Siūloma Pataisa

Senatorius Bricker (rep. iš Ohio) jau pirmojoje 83-jo kongreso sesijoje įteikė pasiūlymą pridėti prie JAV konstitucijos pataisą, kuri apribotų prezidento galią daryti tarptautines sutartis. Jo pasiūlymas yra publikai žinomas, kaip "Bricker Amendment".

Susirenkant antrajai kongreso sesijai, Ohio senatorius ir jo šalininkai pradėjo smarkią kampaniją už pataisos priėmimą. Yra susiorganizavę komitetai, kurie veda agitaciją laiškais, straipsniais spaudoje ir kalbomis viešuose susirinkimuose. Manoma, kad bus karštų ginčų ir abiejuose kongreso rūmuose.

Brickerio pataisai priešinasi prez. Eisenhoweris ir valstybės sekretorius Dulles. Jei pataisa gautų daugumos pritarimą kongrese, tai reikštų, kad įstatymo leidimo įstaigoje administracijos galva neteko įtakos.

Bet tai vargiai beatsitiks.

Sen. Bricker sakosi norįs užkišti "pavojingą spragą" JAV konstitucijoje, nes konstitucijoje yra toks nuostatas:

> **"Visos sutartys, padarytos, pasiremiant Jungtinių Valstybių autoritetu, bus vyriausias krašto įstatymas, nepaisant nieko, kas yra konstitucijoje arba valstybių įstatymuose."**

Čia pataisos autorius mato pavojų kraštui ir paskiroms valstybėms. Tarptautinėmis sutartimis, sako jisai, gali būt pakeista visa Amerikos santvarka. Šis pavojus esąs didelis ypač dabar, kai Jungtinės Amerikos Valstybės įstojo į Jungtinių Tautų organizaciją, kurioje nuolatos yra keliami įvairūs sumanymai ir rekomenduojami jos nariams.

Kad nebūtų priimta kokia sutartis, priešinga šios šalies pagrindams arba paskirų valstybių įstatymams, sen. Bricker savo pataisoje siūlo pareikšti, kad betkuris sutarties patvarkymas, priešingas JAV konstitucijai, būtų laikomas negaliojančiu. Jisai eina ir toliau.

Antras jo pataisos punktas sako, kad sutartis tegali virsti vidaus įstatymu tiktai tuo atveju, jei taip nutars kongresas. Trečias punktas suteikia galią kongresui reguliuoti visus vyriausybės susitarimus su svetimomis valdžiomi arba tarptautinėmis organizacijomis.

Jei šitokia pataisa būtų pridėta prie JAV konstitucijos, tai būtų pakeisti šios šalies valdžios pagrindai. Tarptautines sutartis dabar tvirtina JAV senatas, dviejų trečdalių dauguma, o tada tvirtintų abeji kongreso rūmai. Be to, kongresas faktiškai pasiimtų į savo rankas užsienio politikos vedimą, nes jei kongresas "reguliuoja" visus susitarimus (ne tik formalias sutartis) su svetimomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, tai prezidentas netenka galios užsienio politikoje.

Neva norėdamas apsaugoti JAV santvarką, sen. Bricker iš tikrųjų siekia ją pertvarkyti. Ir tai nebūtų joks pagerinimas.

APŽVALGA

MARŠALAS NOVIKOV DARBO STOVYKLOJE

Grafas Robert von Butlar-Brandenfels, buvęs karo belaisvis, tik ką sugrįžęs į Berlyną, dirbo Vorkuta stovyklų centrinėje anglių administracijoje. Toje stovykloje, Uralo kalnų srityje, sako jisai, buvo 500,000 kalinių, pasmerktų prievartos darbams už politinius ir kitokius nusikaltimus.

Vienas kalinių esąs *Aleksandr A. Novikov,* buvęs sovietų maršalas, vadovavęs sovietų Oro Jėgai karo metu. Jisai esąs nubaustas 15 metų prievartinių darbų.

Pirmiau buvo pranešimų, kad maršalą Novikovą nubaudė už "sąmokslą" prieš sovietų valdžią ir už "moralinį išgverimą".

Jisai buvo komunistų partijos centro komiteto narys, atstovas Aukščiausiame Soviete ir krašto gynybos ministerio pavaduotojas karo metu.

Maršalas Novikovas, matyt, ėjo su ta frakcija, kuri pralaimėjo rungtynėse dėl valdžios su Malenkovo klika.

KETINA TYRINĖTI PROPAGANDOS LEIDINIUS

Atstovų buto neamerikinės veiklos tyrinėjimo komitetas ketina ištirti komunistinės propagandos leidinius (laikraščius, žurnalus ir t.t.) šioje šalyje.

Kad komitetas rengiasi to imtis, užsiminė jo pirmininkas Velde, atstovas iš Illinois, po to, kaip valstybės departamentas uždraudė savaitinį rumunų laikraštį "The Romanian News". Komitetas jau turįs surinkęs daug žinių apie komunistų laikraščius, leidžiamus įvairiomis kalbomis Jungtinėse Valstybėse.

Per tuos laikraščius gauna instrukcijas Maskvos pasekėjai, kaip jie privalą laikytis kiekvienu klausimu.

Anglų kalba leidžiami komunistų laikraščiai yra "Daily Worker", "Daily People's World", "Political Affairs", "Masses and Mainstream" ir "Soviet Russia Today".

PARTIZANAI SPROGDINA TRAUKINIUS

Vakarinio Berlyno laikraštis "Telegraf Am Sonntag" gavo žinių, kad lenkų partizanai susprogdino Kūčių naktį du traukinius Oder-Neisse srityje.

Laikraštis sako, kad vieną traukinį minos nuvertė nuo bėgių netoli Frankfurt Am Oder. Jisai gabeno maistą rytinei Vokietijai. Buvo užmušti keturi žmonės.

Kitas traukinys, prikrautas statybos medžiagos, ėjo vakarų link ir sudužo, kai partizanai išsprogdino tiltą.

TOKS TOKĮ PAŽINO

A. Bimba "Laisvėje" klausia: "Kur dingo $13,000. Keno kišenėn jie pateko?"

Jisai rašo, kad ALT iždininkas Vaidyla pranešęs, jog pernai "buvo surinkta $51,000", o išleista "tik $38,000"; todėl esą neaišku, kas atsitiko su likusiais $13,000.

Bimba sako:

> "Šituos davinius užtikau Brooklyno Vienybėje".

Kur tau neužtiks! Kiekvieną melą ir šmeižtą apie Amerikos Lietuvių Tarybą, kuriuos įdeda "Vienybė", komunistai pakartoja su džiaugsmu.

Bet dėl to, kad Tysliava duoda vietos savo laikraštyje melams, jie nepasidaro tiesa.

Jau gruodžio 24 d. "Naujienose" buvo nurodyta, kad "Vienybės" korespondentas, sąmoningai ar ne, sumaišė ALT iždininko atskaitos skaitlines. Pavyzdžiui, tokių pajamų 1953 m. atskaitoje — $51,000, — kokias minėjo tas "korespondentas", *nebuvo,* nes atskaita rodo, kad per paskutinį metų laikotarpį (iki 1953 m. spalio 31 d.) buvo surinkta *$44,108.90.*

Ne gana to. Iždininko atskaitoje paduota trylikos tūkstančių dolerių suma — tiksli skaitlinė yra $13,846.77 — yra ne "dingus", o yra *balansas, t. y. tas, kas liko išdė,* atskaitomybės laikui pasibaigus. Ar Bimba yra toks idiotas, kuris nesupranta, ką reiškia "balansas" knygvedystėje?

Ne, jisai supranta. Bet jisai to paaiškinimo "Naujienose" "neužtiko", kadangi jisai yra toks pat besarmatis, šmeižikas, kaip Tysliavos bendradarbis.

Tie, kurie drįsta be jokio pagrindo įtarinėti tą ar kitą asmenį vagiant žmonių sudėtas aukas, parodo, kokia yra jų pačių moralybė!

Tremtiniai Vokietijoje

Panaikins pabėgėlių stovyklas

Pabėgėlių Įstaiga Hannoveryje informuoja, kad metų laikotarpy Žemutinėje Saksonijoje, kaip ir visoje Vakarų Vokietijoje, nebeliks nė vienos stovyklos pabėgėliams. Manoma, kad jau kitais metais pačiame Hannovery esančios stovyklos bus sulikviduotos ir jų gyventojai perkelti į pastatytus naujus blokus. Kaip bus išspręstas nedirbančiųjų klausimas, kol kas yra sunku pasakyti, bet manoma tam reikalui bus įsteigtas specialus paskolų fondas, kuris nepajėgiančius nuomą mokėti finansuos. Pajėgesni ir dirbantieji yra jau net prievarta į tokius naujus blokus mėginami perkelti.

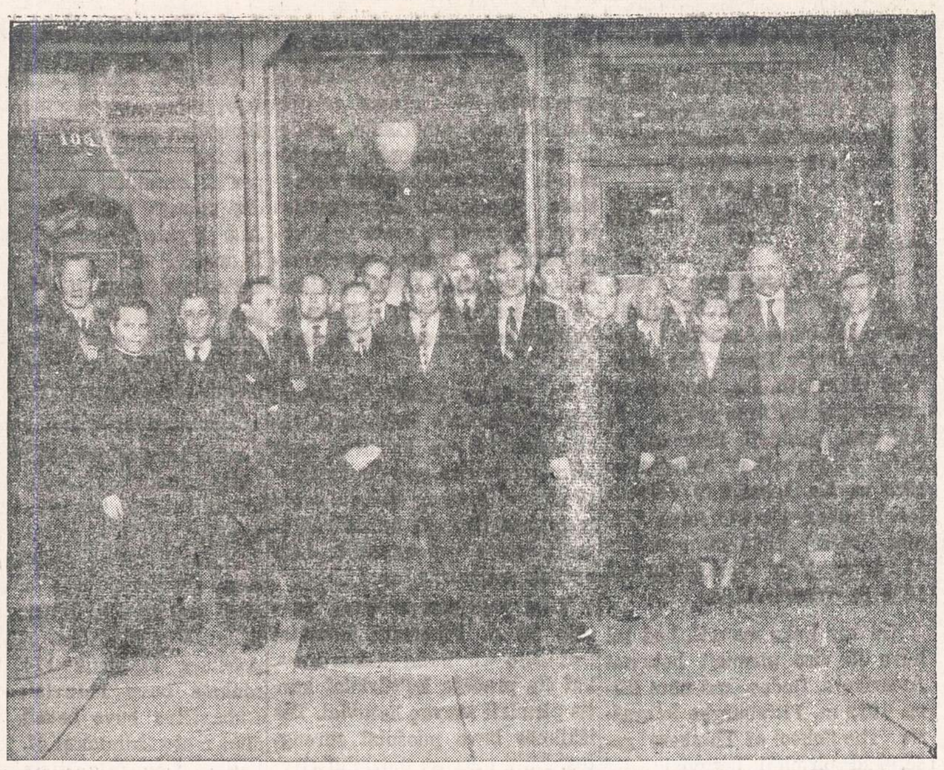

Didžiojo New Yorko 1953 metų Balfo Vajaus komitetas ir visuomenės atstovai Vajaus užbaigtuviniame susirinkime. Iš kairės į dešinę: A. Reventas, kun. A. Račkauskas, J. Dagys, A. Sodaitis, J. Valakas, Butkus, Jonas Januškevičius, J. Ginkus, L. Dymša, V. Alksninis, inž. Pr. Kunigėlis, komiteto pirm. kun. Dr. St. Valiušaitis, J. Brundza, A. Visminas, žurnalistė S. Narkeliunaitė, Balfo centro iždininkas A. S. Trečiokas ir V. Kulpavičius.

PASTABĖLĖS

—Sausio mėn. VLIKo narys ir Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas Erdmonas Simonaitis žada atsilankyti Kanadoje. Kanadoje jis aplankys lietuvių gyvenamas vietoves su atitinkamais pranešimais. Vėliau jis atvyks JAV lietuvius aplankyti. Toje kelionėje jis bus tris mėnesius, o gal ilgiau.

E. Simonaitis yra vienas žymesnių Prūsų Lietuvos veikėjų. Antrojo pasaulinio karo metu skaudžiai nukentėjęs nuo nacių ir Klaipėdos krašto vokietininkų. Jis ilgai buvo kalinamas kalėjimuose ir laikomas priverčiamų darbų stovykloje.

E. Simonaitis yra geras kalbėtojas ir pranešėjas. Lankydamas lietuvių naujokynus, jisai daug įdomaus galės papasakoti apie Prūsų Lietuvos gyventojų nudienes nuotaikas ir jų lūkesčius.

—VLIKo vienam nariui pasitraukus, jo vietoje dabar įeina VT pirmininkas K. Žalkauskas. Spėjama, kad laikinai jis bus VLIKo nariu, nes VT pirmininko pareigos sunkiau derinasi su VLIKo nario įsipareigojimais.

—Lietuvių enciklopedijos pirmame tome yra pasakyta, kad Kaune ėjusio informacinio dienraščio ABC redaktorius buvo Antanas Matulaitis. Jis nebuvo faktinuoju redaktorium, o tik atsakomuoju. Faktinu redaktorium buvo Ignas Augustinavičius, artimai bendradarbiaujant J. Dagiui, St. Macijauskui,, J. Vilkaičiui ir kitiems.

—Australijoje lietuvių išeivių dabar gyvena apie 9 tūkstančiai. Jų visuomeninio ir kultūrinio darbo pajėgumas nėra tinkamai išsivystęs, nes svarbiausia tokio darbo kliūtis yra gyvenimas nedideliais skaičiais įvairiose vietose. Didesni nuotoliai neleidžia dažniau susieiti, suvažiuoti bendriems reikalams aptarti. Jų didžioji dalis naujakūriai, tai dar negali kelionėms išleisti daugiau pinigų.

Įgudęs pramonės darbininkas už 40 darbo valandų savaitėje gauna 15 svarų. Pragyvenimo savaitinis minimumas skaitomas apie 12 sv. Tuo būdu kultūriniams reikalams daug nesutaupysi. Bet palyginti su kai kurių kitų valstybių lietuviais, Australijos lietuviai kultūriniam darbui yra judresni ir daugiau nuveikę. Jie leidžia du savaitraščius, turi keletą draugijų ir švietimo reikalams skirtų įstaigų. Jau veikia Lietuvių bendruomenė ir dabar kuriasi Lietuvos Raudonojo Kryžiaus rėmėjų tinklas. Taip pat darbą varo Lietuvių kultūros fondas.

—Prieš Kalėdas pasirodė Mažosios Lietuvos "Keleivis". Numeris turiningas ir duoda daug įvairių žinių iš gyvenimo Mažosios Lietuvos lietuvių, kuriuos nelemtas likimas išsklaidė po visą platųjį pasaulį.

—Kongresmano Kersteno komiteto darbai pravėrė spaudos duris ir ten, kur mažiausiai buvo rodomo susirūpinimo Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių likimu.

Suomijos ir bendrai Skandinavijos spauda iki šiol buvo šykštoka žinioms iš Lietuvos laisvinimo darbų, bet dabar, kai prasidėjo sakyto komiteto apklausinėjimai dėl smurtu įvykdytos Pabaltijo valstybėse SSSR okupacijos jas įjungiant į SSSR, toji spauda jau noriai ir daugiau iš tų kraštų ir to komiteto darbų pasigauna žinių.

—Lenkai dėl Vilniaus nerimsta. Štai Londone jau kuris laikas kaip veikia Vilniaus Stepono Batoro universitetas. Pereitų metų pabaigoje net buvo sudarytas 375 metų to universiteto sukaktuvių paminėjimas.

Lenkijos išeivija Londone įsikūrė ne Krokuvos, ne Varšuvos ar kurio kito miesto universitetą, bet Vilniaus . . . Tikrumoje Londone veikiantis universitetas yra tik iš pavadinmio, o šiaip kursai, kuriuose nesistematingai skaitomos paskaitos daugiausia iš istorijos, lenkų literatūros ir kai kas iš teisės. Bet tie kursai pavadinti Vilniaus universitetu, tur būt, tik tam, kad drumsti dar labiau lietuvių lenkų santykius. —a.

Lengva paskelbti skelbimą Naujienose

Paprastą **"Classified"** skelbimą labai lengva paskelbti NAUJIENOSE. Jis reikia aiškiai parašyti ant lapo popieriaus ir pasiųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago 8, Illinois.

Reikia apskaičiuoti, kad laiškas laiku pasiektų dienraštį.
Kas nesuspėja laiško parašyti, skelbimą gali pranešti telefonu. Reikia paskambinti **HAymarket 1-6100**, pasakyti, kad norite paskelbti skelbimą ir pranešti skelbimo turinį. NAUJIENŲ tarnautojos jį užrašys ir suteiks visas reikalingas informacijas.
Skelbimai turi pasiekti dienraštį **prieš 4 val. vakaro**, jei norite, kad būtų išspausdinti rytojaus NAUJIENOSE. Šeštadieniais skelbimai priimami **iki 12 val.** Sekmadieniais — **iki 11 val. ryto.**

Tik "Naujienos" rašo tiesą—neša laimę, mokslą, šviesą.

THOR HEYERDAHL

PLAUSTU PER RAMŲJĮ VANDENYNĄ

II. PASIRUOŠIMAS EKSPEDICIJAI

7. *(Tęsinys)*

Po pranešimo prasidėjo gyvos ir plačios diskusijos. Danijos žinomas ašigalio tyrinėtojas Peter Freuchen kratė skeptiškai galva. Jo pasitikėjimas šiomis naujenybėmis nebuvo didelis. Diskusijoms baigiantis pulkininkas Haskin paskelbė, kad klubo nariai, kurie ruošiasi naujoms ekspedicijoms, galės pasirinkti čia demonstruotus daiktus, jeigu jie sugrįžę pranešė laboratorijai savo nuomonę.

Aš buvau paskutinis, kuris tą vakarą išėjo iš klubo. Tyrinėjau kiekvieną smulkmeną šioj naujintėlaitėj aprangoj, kurią galėjau pasinaudoti kada tik norėjau. Tai buvo dalykai, kurie kaip tik man buvo reikalingi: gelbėjimosi priemones, jeigu plaustas netikėtai subirėtų į atskiras dalis, o kitų plaustų aplinkui nebūtų.

Kai kitą dieną sėdau pusryčių jūrininkų namuose, mano mintys vis dar sukosi apie vakarykščius dalykus. Gerai apsirėdęs, stipraus sudėjimo jaunas vyras tuo metu atėjo, balansuodamas savo pusryčių padėklų ir atsisėdo prie mano stalo. Tarp mūsų užsimezgė kalba; pasirodė, kad ir jis nebuvo jūrininkas, o diplomuotas inžinierius iš Trodhjemo, atvykęs į Ameriką pirkti mašinų dalių ir pasipraktikuoti šaldymo technikoj. Apsigyveno netoli šios vietos ir dažnai užeidavo pavalgyti į jūrininkų namus, nes čia buvo gera norvegiška virtuvė. Jis užklausė, ką aš veikiu, o aš bendrais bruožais suminėjau jam savo planus. Pasakiau, jeigu iki savaitės pabaigos negausiu nei vieno palankaus atsakymo į mano rankraščius, imsiu ruoštis ekspedicijai plaustu. Stalo draugas nedaug klausinėjo, bet susidomėjęs sekė mano pasakojimą.

Po keturių dienų mes vėl susitikome toj pačioj vietoj.

— Ar apsisprendei dėl savo ekspedicijos, ne? — jis paklausė.

— Taip, atsakiau. Aš keliauju.

— Kada?

— Kaip galint greičiau. Jei ilgiau delsiu, užeis blogi orai iš Antarktikos, o Polynezijoj prasidės orkanų laikotarpis. Man reikia apleisti Peru per keletą mėnesių, bet pirm viso to teks surasti lėšų ir viską sutvarkyti.

— Kiek vyrų dalyvaus plaukime?

— Galvojau, kad šešetas pakaktų. Aš manau, kad keturias valandas per dieną budėti prie vairo bus kaip tik tvarkoj.

Jis stovėjo kaip stovėjęs ir kurį laiką galvojo. Po valandėlės pakeltu balsu šūktelėjo:

— Po šimts pypkių, man atsiranda ūpo keliauti kartu. Aš juk galėčiau atsiduoti technikos tyrinėjimams ir bandymams. Juk tau teks rinkti svarbius faktus ir stebėti vėjų ir vandenų sroves. Nepamiršk, kad būsi mėtomas po vandenyno plotą, kuris beveik nežinamas, nes yra atokiai visų laivų kelių. Tokia ekspedicija galėtų atlikti įdomius hydrografinius ir meteorologinius tyrinėjimus, kuriuos galėčiau panaudoti savo termodinamikai.

Aš nieko daugiau nežinojo apie vyrą, išskyrus, ką galėjai išskaityti iš jo atviro veido. Bet pasitaiko, kad galima išskaityti gana daug.

— All right, — pasakiau. — Tai keliaujame kartu.

Vyras vadinosi Herman Watzinger; buvo sausumos žiurkė kaip ir aš.

Po keletos dienų nusivedžiau Hermaną į "Explorers Club". Čia susidūrėmė su Peteriu Freuchenu. Patraukėme jį prie sieninio žemėlapio ir ėmėme pasakoti apie mūsų planą — leistis nešinamiems per Ramųjį vandenyną ant indėnų plausto. Jo jaunuoliškos mėlynos akys pasidarė dideles kaip lėkštės, jis čiupinėjo savo barzdą, klausydamas mūsų pasakojimo. Jis trinktelėjo savo medine koja į grindis ir suveržė per keletą skylučių kelnių diržą:

— Oi, koks patrauklus planas, norisi plaukti kartu!

Senasis Grenlandijos tyrinėtojas pareiškė pasitikėjimą primityviųjų tautų plaukiojimo priemonėms ir jų sugebėjimui prisitaikyti gamtai. Jam pačiam teko keliauti plaustu didžiosiomis Sibiro upėmis ir gabenti juo tengimius gyventojus Lediniuotojo vandenyno pakraščiais.

Freuchenui entuziastiškai pritarus mūsų planui, netrukus ratai ėmė suktis visu smarkumu, ypač po to, kad dalyką paskelbė skandinavų spaudoj. Hermanas atsisakė iš tarnybos, ir pradėjome rimtai ruoštis uždaviniams. Iš Amerikos aviacijos tyrinėjimo laboratorijos gavau žinią, kad tokia ekspedicija ypač tiktų išbandyti jų medžiagą ir kad jie tuoj gali pasiųsti per Explorers klubą visus tuos dalykus, kuriuos aš prašiau. Tai buvo gera pradžia. Mūsų svarbiausias uždavinys buvo rasti visų pirma keturius tinkamus vyrus, sutinkančius plaukti plaustu, o po to pasirūpinti maistu.

Vyrus, kurie nešinsis ant plausto per vandenyną, reikėjo rinkti rūpestingai. Šiaip gali kilti ginčų ir maištų, praleidus keletą savaičių atsiskyrime. Nenorėjau išsirinkti plaustui įgulą iš jūrininkų, viena dėl to, kad jie apie plaustus nedaugiau ką išmano kaip ir mes patys; kita, nenorėjau duoti pagrindo priekaištams kelionei pasisekus, kad buvome geresni jūreiviai, negu senieji Peru plaustininkai. Beje, mums reikėjo vieno žmogaus, kuris mokėtų naudotis sekstantu ir žymėtų kelionės kursą jūrlapy, norint turėti pagrindo visokiems moksliniams pranešimams.

— Pažįstu vieną keistą dailininką, — pasakiau Hermanui. — Tai vyras, kuriuo galima pasikliauti, jis moka groti gitara, visad gerai nusiteikęs. Pabaigęs jūrininkų mokyklą, jis keletą kartų apkeliavo pasaulį, kol galiausiai, aprimęs, atsidavė teptukui ir paletei. Pažįstu iš vaikystės laikų, su juo daug kartų buvau išvykęs į kalnus. Parašysiu ir paklausiu, esu tikras šutiks.

— Taip, atrodo, bus gerai, — atsakė Hermanas. — Toliau mums reikia žmogaus, kuris mokėtų apsieiti su radijo aparatu.

— Radijo, — tariau išsigandęs, — ką gi mes su juo darysime? Juk jis nepriklauso prie priešistorinio plausto?

— Taip nesakyk. Juk jis nepaveiks navigacijos, kol juo nepasinaudosime pagalbai prašyti. Radijas bus reikalingas siųsti oro pranešimus ir kitokias žinias.

Jo įrodinėjimai pamažu nustelbė mano priešinimąsi.

— Jeigu reikalingas žmogus palaikyti ryšiui tarp didelių atstumų su mažu radijo siųstuvu, aš turi geriausias pažintis, kokias galima įsivaizduoti. Man teko priklausyti radijo daliniui per karą. Parašysiu Knutui Hauglandui ir Tornsteinui Raaby.

— Tu juos pažįsti?

Jei keliatės į kitą butą ar miestą, esu pasiruošęs saugiai ir tvarkingai pervežti daiktus

Ilgų metų patyrimas, pigus ir sąžiningas patarnavimas.

JUOZAS NAUJOKAITIS

6819 So. Rockwell St. WAlbrook 5-9209

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Str. VIctory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

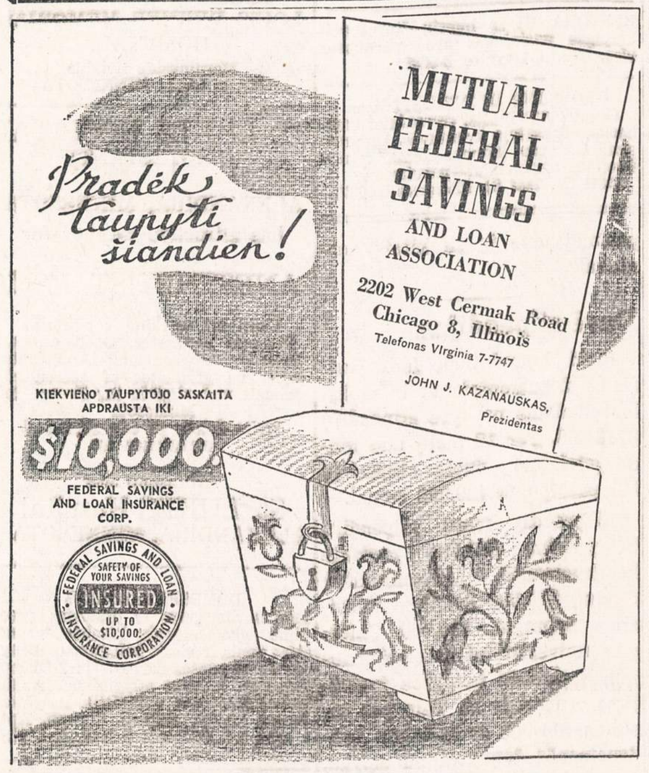

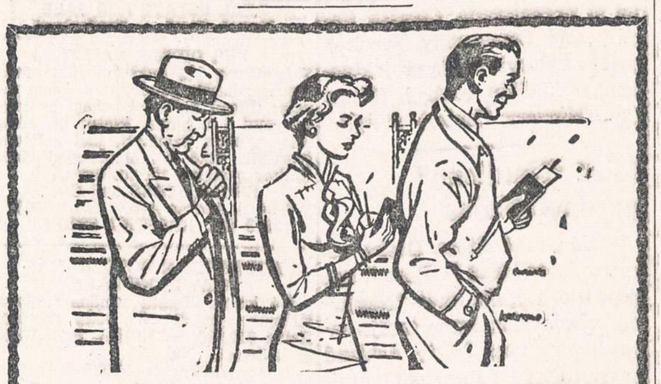

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!

Tiktai tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutaupas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. 3 procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutaupas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Telefonas: HAymarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

Diena Ateis - Būsi Linksmas Sutaupęs

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.

BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno

Kiekviena taupytojo indėlius yra apdraustas iki $10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

Telefonas: LAfayette 3-5248

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštad. 9:00 ryte iki 4:30 po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 v. dieną. Ketvirt. 9:00 ryte iki 8:00 vak.

NELAIMĖ TAUTAI

Nelaimė tautai, kurios vadai, panašūs į šunis kryžkelėj. Šis palyginimas ar išvada randamas užakcentuotas Talmude. Apie Talmudą daugelis esame girdėję, tik gal ne visada teisingai. Talmudas susideda iš daugelio knygų. Pagrindinės, kur surinkti darbai, apimą žydų gyvenimo nuostatus, paremtus garsiaisiais Mozės įstatymais, ir antrinės — tų įstatymų komentarai, ar aiškinimai. Komentaruose perdėm įterpta pamokymų, palyginimų, pasakėčių, storijos nuotrupų, legendų. Pasitaiko ten gana menkos vertės dalykėlių, bet yra labai gilių minčių, verčiančių stipriai pagalvoti. Vienam kitam iš rabinų įstringa į galvą neįprastas palyginimas, tarytum mįslė kokia. Ima galvoti, stengiasi suprasti. Supratęs vėl rašo komentarus. Todėl tų komentarų susidarė gana daug.

Ne visada lengvai ir veikiai pasiseka išlukštenti alegoriškai išreikštą tiesą. Kad ir šis kalbamasis palyginimas: "Nelaimė tautai, kurios vadai panašūs į šunis kryžkelėj." Įdomu: ar daug kas iš skaitytojų bus supratęs taip, kaip norėta pasakyti?

Susidomėjo šituo posakiu vienas rabinas, beskaitydamas Talmudą. Ilgai jis mąstė. Padavimas sako, kad apie trisdešimt metų. Vis neįstengė tinkamai išsiaiškinti. Rabinas mėgo mąstyti bevaikščiodamas. Eidamas pasivaikščioti turėjo įprotį imtis drauge ir savo šunį. Daug kartų tai darė, daug kartų bėgo su juo šuo, čia priešaky, čia paskui.

Vieną kartą bevaikščiodamas tasai rabinas kažkodėl atkreipė savo dėmesį į šunį. Šuo, kaip paprastai, vis bėgdavo priešaky. Pribėgęs kryžkelę sustodovo, palūkėdavo, kol prisiartins jo šeimininkas. Kai šis pasirinkdavo sau naują kelią, arba kryptį, šuo vėl bėgdavo priešaky.

Tuomet tiktai atsivėrė rabinui akys. Ir tai atsitiko lemtingo sutapimo dėka — kad turėjo šunį ir mėgdavo su juo pasivaikščioti. Praregėjęs rabinas labai apsidžiaugė, kad pavyko jam šitą gilią prasmingą mįslę atminti. Apsidžiaugė, bet kartu ir nusiminė. Pradėjo galvoti apie savo tautos istoriją, likiminį tautos tragizmą ir surado ne vieną panašių—pseudo, netikrų—vadų.

Taip esti ir visose tautose. Yra laikotarpių, kada tauta ar valstybė iškyla, stiprėja ir kada katastrofiškai smunka. Tai priklauso nuo išorinių aplinkybių, bet žymia dalimi ir nuo jos vadų, arba valstybės vyrų.

Kas yra tikrasis valstybės vyras, arba koks jisai turi būti, labai reikšmingai apibūdina Charles A. Beard: "Valstybės vyras yra toks žmogus, kuris *ateti įspėja*, savo klasės ir tautos vietą joje numato, išmintingai dėl to dirba, kad savo piliečius jų likimui parengtų, *jėgą su paslaptingumu* savyje sujungia, daug rizikos ir atsakomybės ima sau, daug laimės turi, atsargiai leidžia kunkuliuoti bei sąjūdžiui kilti ten, kur tai būtina, ir viešąją veiklą nuosaikiai normuodamas, visuotiniam dėmesiui patiki.

"Jis turi turėti *galvelę*, kurioje kiekvienam atsitikimui kas nors rastųsi. Visais atvejais jis turi būti moralus. Jis turi turėti idealų, bet tik tokių, kurie Apvaizdos santvarka pateisinami būtų. Jis turi laikytis tokioj pozicijoj, kad galėtų be nusiskundimo susitaikinti su kraštutiniais sąjūdžiais, kuriuos skeptikai "paskutine išeitimi," o pamaldieji "dieviškuoju planu" vadina. Jis turi ne tik matyti galėti, bet taip pat imponuoti, kad dalykų sukūryje ką nors laimėtų. Visada dėl įvykių ar atsitikimų jis turi būti pateisintas, tatai reiškia didelės savo laimės dėka."

Čia duota idealaus valstybės vyro samprota. Tokie vyrai likimo dovana tautai. Jie negimsta kasdien nei pusmečiais ir nepasidaro nei savo veržlumu, noru, nei kieno nors piršte įpiršti. Iš patyrimo jau žinome (tiek kaimynų, tiek savo valstybės), kad gali būti geriausi advokatai, daktarai, pralotai, visuomenės veikėjai, generolai, Platono ar kito kurio filosofo pasekėjai, bet ne valstybės vyrai—ne politikai, kaip juos paprastai vadiname.

Tokie, atsistoję valstybės priešaky, veikiai pakrinka ir ima dairytis atramos iš šalies. Susidaro visa eilė savojo lagerio patarėjų, arba aukštųjų rūmų diduomenė. Vieni iš tikrųjų, sąžiningai nori padėti, kiti tik garbėtroškos ir pataikūnai. Pirmieji gana santūrūs, kuklūs, antrieji—rėksniai, bleferiai. Nelaimė, kai šitie įsigali. O taip dažnai pasitaiko.

Geras dalykas drąsa ir veržlumas, imantis valstybinės ar visuomeninės atsakomybės, tačiau reikia ir sąžinės turėti, tikriau pasakius, sąmonės: gerai gerai pačiam save patikrinti. Net tautos vado iškaba, pataikūnų ar paties užsikabinta, pasirodo nedaug ką tepadeda. Gražiausia iškaba, skambiausiais žodžiais išrašyta, jeigu ji nepateisina to turinio, kurį savimi išreiškia, visada paverčiama paniekos ir net pasišlykštėjimo dalyku.

Ir karių tarpe nemaža atsiranda tokių, kurie lengvai mano pasistiepsią ligi Napoleono. Jie neblogi esti bataliono, pulkų vadai, tačiau, kai imasi vadovauti visai kariuomenei, ne tik patys supliūška, bet ir geriausias armijas pražudo.

Sakoma, kad istorija moko. Jeigu tai tiesa, tad vertėtų ir mums pasimokyti. O laiko dabar turime pakankamai ir gražaus. Būdingų, pamokomų pavyzdžių taip pat apstu.

Petras Dulakis

Mažųjų aukos Kalėdų Seneliui

Balfo Chicagos Apskrities Valdybos iždininkas yra gavęs aukų Kalėdų Senelio išlaidoms iš šių asmenų ir vaikų: dvinukės Danutė ir Jūratė Vaičiūnaitės $3, Diane Helen Urban (duktė) $1, Uršulė Urban (motina) $2, Vytukas Chainauskas $2, Antanas Ragauskas $1, Arūnas Girtenis $2, Jonas Grigola $1, Mindaugas Petokinas $2.

Yra gauta ir daugiau kitos paskirties aukų. Aukotojų pavardės bus paskelbtos vėliau, kai bus paskelbta 1953 m. antrojo pusmečio pajamų ir išlaidų apyskaita.

Aukos visuomet priimamos Balfo iždininko, kurio adresas: Ignas Daukus, 3339 W. Evergreen Ave., Chicago 51, Ill., tel. BE 5-7339.

Kviečiame visus lietuvius neužmiršti vargstančių ir jų pagalbai siųsti aukas.

Balfo Chicagos Aps. V-ba

Liet. Prekybos Rūmų metinis susirinkimas

Kitą trečiadienį, sausio mėn. 13 d., 8 val. 30 min. vakare, Dariaus ir Girėno svetainėje, 4116 S. Western Avenue, įvyks metinis Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois narių susirinkimas.

Rūmų pirmininkas Anthony J. Rudis ir kiti direktoriai padarys apyskaitinius pranešimus apie organizacijos veiklą 1953 metais. Bus renkami penki nauji direktoriai.

Į šį susirinkimą kviečiami atsilankyti tik Lithuanian Chamber of Commerce nariai, be svečių.

A. B.

Jei turi parduoti ūkį — į "Naujienas" tuoj užsuki. O jei laiko neturėsi — Telefonu pakalbėsi.

C. L. D. D.

Tel. VIrginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso Tel.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus
Ofiso Telefonas: YArds 7-4787
Namų Telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, Šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
Telefonas: YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. ir treč. 10-4, antr. ir penkt. 10-1 ir 6-9, šeštad. 10-12.
Ofiso: PR 6-7800; namų TR 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—9 vakare, išskyrus sekmadienius.

DR. R. GELŽAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2705 WEST NORTH AVENUE
(įėjimas šalia Crystal teatro)
Val.: pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 6 iki 8 val. vakaro.
Kitu metu pagal susitarimą.
Telefonas TA 9-9331, neatsiliepus skambinti TA 9-2733

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: kasdien 2-4 ir 6-8 po pietų.

Rez. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. Marquette Rd.

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus:
nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 South Kedzie Ave.

Dr. Raymond Kastys
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Drauge su DR. MACE GAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG.
5159 SO. DAMEN AVENUE
Tel.: PRospect 6-7800
Priėmimo valandos: pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 val. p. p. Pirm., ketv. 4-7 v. v. Trečiad., penkt. 6-9 val. vak.
Šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
PRIĖMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vakare.
Šeštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—2 val. ir 3—5 v. v.
Butas 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukit KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons
Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

DR. A. MACIŪNAS
atostogauja iki
sausio mėn. 7 dienos,
1954

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. J. A. PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 Archer Avenue
(Whipple St., — įėjimas)
Valandos: 10—12, 2—6, 7—9
Trečiad. ir sekm. tik pagal susitarimą
tel.: Office: LAfayette 3-4949
Residence: CEdarcrest 3-7786

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Val.: Pirm., Penkt. 5-8; Antr., Ketv. 6-8:30, Šeštad. 3-5. Trečiad. uždaryta.
Telef.: PRospect 6-8548.
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street.
Val.: Pirm., Treč., Penktad. 6-8:30; Antr., Ketvirt. 5-8:30. Šeštad. 11-1.
Telef.: TOwnhall 3-0959.
Namų telef.: ROckwell 2-2387.
Kitu laiku tik susitarus.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos.
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų trečiadienį ir sekmad.

Telef.: ofiso—YArds 7-3526
Rezid.—YArds 7-7410
DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
4038 SO. ARCHER AVENUE
Valandos: Kasdien nuo 6:30 iki 8:30.
Šeštadieniais nuo 4 iki 6.

Tel.: ofiso PRospect 6-9400
Rezidencijos: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 S. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 p. p. ir nu 6-8 val. vak.; šeštad. 1-4 po pietų; trečiad ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Rez. telef.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį, 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Pirkite JAV taupymo bonus.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 2 v. popiet.

DR. KAZIMIERAS
MICHEL

Optometristas - Orthophistas
4654 SO. ASHLAND AVE.
Praneša savo pacientams, kad jis išvyko į Phoenix, Arizona. Ten pasiliks 2 mėnesius pasilsėti ir tvarkyti reikalus savosios Turistų Stovyklos adresu
9239 CAVE CREEK ROAD
SUNNYSLOPE, PHOENIX, ARIZONA
Jis sugrįš į savo kabinetą apie vasario 12 dieną.

DR. R. P. LUTKUS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius, pakeičia stiklus ir rėmus.
Val.: kasdien nuo 6:30 iki 9 val. Šešt. nuo 10 ryto iki 4 p. p. Treč. uždaryta.
7013 SO. WESTERN AVE.
Tel. WAlbrook 5-4353

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill.

Automobilių taisymas

Darbas atliekamas prityrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta nuo 2 val. po pietų iki 9 val. vak. M. ČESAS, 5842 So. Green Street (kieme)
Tel. WEntworth 6-6699

PRAMONINIŲ NAMŲ UŽLAIKYMAS
813 WEST 35th STREET
"Tuck-pointing", Garu nuvalymas, Mūrijimas, Išorinis dažymas, Pilnai apdrausta.
Apie langus aplipdymas.
24 val. telefonu patarnavimas.
Veltui apskaičiavimas.
VIrginia 7-4087—YArds 7-2641

PERKRAUSTYMAI (MOVING)
Perkraustau baldus ir kitus daiktus vietoje ir iš tolimesnių distancijų.
Turiu naują didelį sunkvežimį (truck) ir apdraudas (insurance) pervežamiems daiktams.
Patarnauju pigiai ir sąžiningai.
Kostas Eidukonis
6930 SO. TALMAN AVE.
Tel. GROVEHILL 6-7096
CHICAGO 29, ILL.

RAMUNĖS

Mes gavome didelį siuntinį šviežių Ramunių žiedų iš Hungarijos, ir dabar yra visiem proga Ramunių gauti pas mus. Hungarijos Ramunės taip pat geros, kaip ir Lietuvos Ramunės, ir taip pat medum kvepia, turi malonų skonį, sveikas ir gardus gėrimas. Ramunės geros skilviui, gerai inkstams (kidneys). Jeigu esi nuvargęs, sušalęs gerk Ramunių arbatą, ir kada piktas, nusiminęs irgi gerk Ramunių. Prisiųsk mums $2.50, o mes pasiųsime jums visą svarą Ramunių; į Kanadą $2.75.
ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
SOUTH BOSTON 27, MASS.

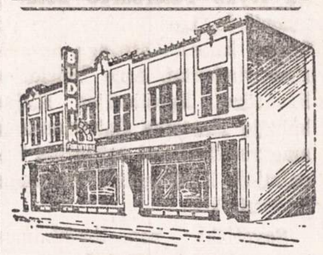

BUDRIKAS
skelbia nepaprastą KAINŲ NUPIGINIMĄ

Pirkėjams gerų baldų namams, saliono komplektų, kilimų, miegamųjų kambarių komplektų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų, televizijos, radio aparatų, papuošalų (jewelry), deimantų, laikrodėlių — su didele sutaupa ir lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Be to, pirkėjai turės progos laimėti dovanas.

Gali laimėti: $2,200 vertės iš Europos importuotą sportinį automobilį— ir vienos savaitės atostogas (vacation) dviems asmenims — Miami Beach, Floridoj.

Kuponai pirkėjams duodami nemokamai. Atsilankykite!

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 South Halsted St.
Telefonas: CALUMET 5-7237

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

Skaitykite "N-nas"

Prof. J. Kaminsko sukakties minėjimas

Dr. A. Garmaus ir Dr. P. Grigaičio pranešimai

Praėjusį sekmadienį Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos surengtas prof. J. Kaminsko 75 metų amžiaus sukakties minėjimas, kuris įvyko Chicagos Lietuvių Auditorijoje, sutraukė nemaža žmonių. Čia matėsi visa eilė senųjų lietuvių emigrantų, kurie turėjo progos kartu su sukaktuvininku dirbti visuomeninį darbą dar caro laikais; tremtinių, kurie buvo prof. Kaminsko veiklos liudininkais Nepriklausomoje Lietuvoje, ir šiaip žmonių, kurie atvyko pagerbti didžiojo socialdemokrato už jo nuopelnus Lietuvai ir pažangai. Deja, dėl susidėjusių aplinkybių pats sukaktuvininkas minėjime dalyvauti negalėjo.

Kauno vandentiekio kūrėjas

Minėjimą atidarė ir jam vadovavo J. Skorubskas, kuris pakvietė Dr. Antaną Garmų tarti žodį apie sukaktuvininko reiškimąsi Neprikalusomoje Lietuvoje ir ypač Kaune. Pranešėjas prof. Kaminską pavadino didžiuoju Kauno gydytoju, nors sukaktuvininkas iš profesijos yra inžinierius. Jo nuopelnai Kauno gyventojų sveikatingumui yra tie, kad nepriklausomybės laikais jis suprojektavo ir sutvarkė Kauno vandentiekį, kuris savo modernumu ir kokybe nenusileidžia pavyzdingiausiems Europos miestų kanalizacijos įrengimams. (Dr. A. Garmaus pranešimas bus išspausdintas atskirai).

1905 metai Peterburge

Pagrindinį pranešimą apie prof. J. Kaminsko veiklą per paskutiniuosius 50 metų, apie jo idėjas ir jų įtaką Lietuvos žmonėms padarė "Naujienų" redaktorius Dr. Pijus Grigaitis, kuris įžangoje pabrėžė, kad, stebėdamas šio didžiojo lietuvio, socialisto ir demokrato veiklą iš arti ir iš tolo, visada ja gerėjęsis ir ja didžiavęsis.

Savo pranešime Dr. Grigaitis plačiai apžvelgė visą epochą, kuri susijusi su sukaktuvininko darbuote ir kurios šviesoje jo nuopelnai įgauna išimtiną reikšmę.

Kalbėdamas apie J. Kaminsko asmenybę, Dr. Grigaitis klausytojus nukėlė į 1905 metus, kurie sudaro savotiškai reikšmingą lietuvių tautai epochą. Tų metų revoliuciniai įvykiai įšjudino lietuvių mases, kurios savo mitinguose neslėpdavo savo nepasitenkinimo caro politika ir reikalaudavo laisvės.

Vienas tokių didžiulių mitingų įvyko Peterburgo lietuvių kolonijoje, kuri tada siekė iki 20,000 žmonių. Mitingą organizavo studentai. Apie Didžiosios Prancūzų Revoliucijos idėjas kalbėjo Ernestas Galvanauskas, apie revoliucinius sąjūdžius Suvalkijoje P. Grigaitis ir kitomis temomis kiti.

Savotiškas nepasitenkinimas kilo, kai pasiprašė balso iš publikos tuomet vos pradėjęs studijuoti Augustinas Voldemaras, kuris buvo linkęs kritikuoti laisvės ir demokratiškumo idėjas. Tada taip pat iš publikos pakilo J. Kaminskas ir savo rimtais argumentais išsklaidė visas abejones. Atžagareiviška Voldemaro kalba nerado pasekėjų. Tvirta ir gili J. Kaminsko asmenybė tuomet visiems padarė didelio įspūdžio.

Laisvės idėjos nešėjas

Paliesdamas paskutinių 50 metų epochą, Dr. P. Grigaitis ją suskirstė į atskirus periodus, išskirdamas: 1) paskutinį carizmo laikotarpį Lietuvoje; 2) karą ir vokiečių okupaciją Lietuvoje; 3) Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį ir 4) paskutinę rusų bei vokiečių okupacijas.

Visuose tuose perijoduose J. Kaminskas užsirekomendavo didelius už Lietuvos laisvę ir už socialinį teisingumą kovotoju, kuris ir šiandien, nežiūrint savo amžiaus bei sveikatos, reiškiasi, kiek sąlygos leidžia.

Viena pagrindinių J. Kaminsko idėjų, kuriai jis aukojo savo gyvenimą ir veiklą, yra Lietuvos laisvės idėja. Kai daugelis žinomų krikščionių demokratų net 1905 m. buvo linkę reikalauti Lietuvai tik autonomijos ir didesnių teisių, tai J. Kaminskas kiekviena proga išeidavo su reikalavimu, kad Lietuva turi būti visiškai laisva ir nepriklausoma. Net žinomasis kun. Tumas Vaižgantas yra išsireiškęs, kad Lietuvos nepriklausomybė "yra tik socialistų svajonė". Panašiai samprotavęs ir kun. Jakštas Dambrauskas. Socialistai skelbė Lietuvos laisvės idėjas tada, kai jos buvo nelabai populiarios net pačių lietuvių tarpe. J. Kaminskas buvo vienas atkakliausių tų idėjų skelbėjų.

1901 m. įsijungęs į slaptą socialistų veiklą Vilniuje, jis buvo taip pat vienas pagrindinių revoliucinės dvasios ir 1905 metų įvykių skatintojų Lietuvoje. Krašte dominavo revoliucinės nuotaikos. Jos buvo apvainikuotos Didžiuoju Vilniaus Seimu, kuriame dalyvavo apie 2000 delegatų beveik iš visų Lietuvos sričių ir kurio reikšmė lietuvių tautos kovai už laisvę yra milžiniška.

Pačiame Didž. Vilniaus Seime pasireiškė gana chaotiška dvasia. Lietuvos žmonės nebuvo pripratę prie organizuotos veiklos. Kad Vilniaus Seimas priėmė tokius reikšmingus nutarimus, tai taip pat didelis nuopelnas J. Kaminsko, kuris perėmęs seimo pirmininkavimą, sugebėjo suderinti gana pakrikusias nuomones.

Prasidėjus I Pasauliniam karui ir didelei Lietuvos inteligentijos daliai pasitraukus į Rusiją, J. Kaminskas liko Lietuvoje.

Susiformavus Lietuvos Tarybai, kurios pagalba vokiečiai stengėsi paversti Lietuvą Vokietijos dalimi, J. Kaminskas ir čia griežtai kovojo už visišką Lietuvos nepriklausomybę, priešindamasis bet kokiems Lietuvos ryšiams su Vokietija ir ypatingai Uracho kunigaikščio pakvietimui į Lietuvos "karalius".

Nors taryboje dalyvaujantieji krikščionys demokratai ir tautininkai buvo linkę ieškoti Vokietijos globos ir buvo net nusiuntę delegaciją į Berlyną tartis dėl būsimų ryšių su kaiserine Vokietija, bet ilgainiui turėjo nusileisti griežtiems J. Kaminsko, M. Biržiškos ir J. Vileišio reikalavimams, kad Lietuvai turi būti pritaikytas tautų apsisprendimo dėsnis ir, kad Lietuva turi pasidaryti visiškai nepriklausoma valstybė. Kai Lietuvos Taryba pagal A. Smetonos pasiūlymą padarė nutarimą dėl Uracho — Mindaugo II, kuris buvo išmokytas net "Tėve mūsų" lietuviškai sukalbėti, pakvietimo, tai J. Kaminskas, protestuodamas prieš tą nutarimą, išėjo iš tarybos.

Vėlesni įvykiai parodė, kad jo laikysena buvo teisinga, nes, Vokietijai sugriuvus, Lietuva neturėjo reikalo ieškoti jos globos.

Dr. Grigaitis pažymėjo, kad tais laikais Lietuvos laisvės idėjos, kurių žymiausias puosėlėtojas buvo J. Kaminskas, praėjo ir žinomame visuotiniame Amerikos Lietuvių Seime Brooklyne. Amerikoje tada taip pat buvo žmonių, kurie buvo linkę reikalauti Lietuvai tik autonomijos. Bet Dr. Grigaičio pasiūlymu galų gale Brooklyno seimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, reikalaujančią pripažinti lietuvių tautai teisę nuspręsti savo likimą ir jei ji norės, būti visiškai nepriklausoma.

1916 metais J. Kaminskas savo pažiūras į Lietuvos ateitį išreiškė straipsniuose, kurie buvo atsiųsti į Ameriką ir buvo spausdinti "Naujienose". — **Tos idėjos rado išraišką 1918 m. Vasario 16 Akte, kurio vienas signatarų yra ir J. Kaminskas,** — pareiškė Dr. P. Grigaitis.

Nepriklausomybė ir nauja okupacija

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, J. Kaminskas už demokratijos ir socializmo idėjas kovojo Lietuvos seimuose. Bet nelemtas 1926 m. gruodžio 17 d. perversmas daugeliui demokratų uždarė burnas. Platieji Lietų uždarė burnas. Platieji Lietuvos gyventojų sluoksniai vėl negalėjo reikšti savo nuomonės ir dalyvauti politiniame Lietuvos gyvenime. Galimas dalykas, kad tas perversmas buvo viena pagrindinių priežasčių, kad, bolševikams okupuojant Lietuvą, jos gyventojai liko pasyvūs ir nebuvo parodyta ginkluoto pasipriešinimo.

Pateikdamas trumpą prof. J. Kaminsko darbų apžvalgą vėliausiais laikais, Dr. Grigaitis pažymėjo, kad 1941—44 metų laikotarpy prof. J. Kaminskas buvo vienas pagrindinių rezistencijos vadų prieš vokiečių okupaciją. Jis buvo pirmasis Vliko pirmininkas. Jis šiandien tęsia Lietuvos laisvinimo darbą tremty. Jeigu jo sveikata leistų, jis šiandien stovėtų VLIK Vykdomosios Tarybos priešaky.

Prof. J. Kaminskas dirbo visuomenei ir profesoriaudamas Kauno Vytauto Didžiojo Universitete. Prieš pat karą universitetas jam norėjo suteikti garbės daktaro laipsnį, bet nebesuskubo.

Baigdamas savo kalbą, pranešėjas iškėlė nuopelnus Lietuvos Socialdemokratų Partijos, kuri dar 1896 m. reikalavo Lietuvai nepriklausomybės, remdamasi dėsniu, kad valdžia yra žmonių tarnas ir tuo pačiu turi priklausyti nuo žmonių. J. Kaminskas vienas pirmųjų suprato, kad kova už socializmą tai kova už žmogaus laisvę ir už tautos laisvę. Tų idėjų jis laikėsi ir jas skelbė tada, kai jos buvo nepopuliarios ir daugeliui atrodė pavojingos. Jis joms liko ištikimas ir sulaukęs garbingo 75 metų amžiaus.

Profesinėse sąjungose

Po Dr. Grigaičio pranešimo dar tarė žodį p. Pranevičius, kuriam teko dirbti Lietuvos profesinėse sąjungose po gruodžio 17 d. perversmo. Jis pažymėjo, jog prof. J. Kaminskas įnešęs svarbų savo įnašą ir į profesines sąjungas, ypač Kaune. Labiausiai Kauno kanalizacijos darbininkai gerbę J. Kaminsko patarimus. Darbininkai nekartą turėję progos pasidžiaugti paklausę J. Kaminsko ir susilaikę nuo streiko tuo metu, kada jis nebūtų galėjęs atnešti naudos. Kaminskas neretai kitais keliais mokėdavo apginti darbininkų reikalus. Ir profesines sąjungas likvidavus ir įsteigus nedemokratiškus Darbo Rūmus, J. Kaminskas buvo darbininkų branginamas patarėjas.

Pabaigoje susirinkimas priėmė sveikinimo rezoliuciją jubiliatui, čia pat sumesdamas arti $150.00 kurie buvo jam pasiųsti kaip sukaktuvinė dovana.

ĮVAIRŪS KURSAI

Chicagos YWCA sausio 18 d. pradeda daugiau kaip 75 kursus bei klubo veiklos darbus. Bus sudarytos klasės namų ruošai, kalboms, amatams, šokiams ir kt. mokytis. Pamokos vyks 59 E. Monroe.

Kas NAUJIENŲ nėra lietęs. Dar ne pilnai apsišvietęs, O NAUJIENŲ tiesos žodis tikrą kelią jiems parodys.

Garsinkitės "N-nose"

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

Iš Halsted gatvės praeities

Halsted Street yra tipiška šio Amerikos didmiesčio gatvė, kurios praeitis būdingai pavaizduoja šio krašto įvairiaspalvį imigrantų gyvenimą. Maždaug 1871—1914 m. ji yra pergyvenusi Chicagos plėtimosi laikus, kada čia vis kurdavosi ištisos naujų tautybių imigrantų kolonijos.

Iš pradžių ši gatvė turėjo First Street vardą, matyt, kad ji buvo pirmoji į vakarus nuo senojo miesto ribų. Halsted vardu gatvė buvo pavadinta dviejų brolių iš New Yorko, Halsted, kurie davė pinigų šios vietovės miestui plėtoti. Po to kurį laiką gatvė vadinosi Dyer St. Tuo buvo norėta pagerbti Dr. Ch. V. Dyer, kuris čia 1854 m. kovojo su cholera, siautėjusia dėl nehigieniškų miesto sąlygų, neturint vandentiekio sistemos. Dr. Dyer ėmė gydyti 18 pacientų, kuriuos jis laikė pagydomais, o į kitus nekreipė dėmesio. Tie 18 netrukus visi mirė, o visi kiti, kuriuos jis laikė nebepagydomais, išgijo . . .

Pasaulinės parodos metu (1893 m.) didžiausia čia buvo vokiečių kolonija, paskui airių, o vėliau lenkai savo skaičiumi pralenkė airius.

Prieš I Pasaulinį karą prie Halsted gatvės buvo visa eilė įvairių krautuvėlių bei dirbtuvių su įvairių alfabetų užrašais — arabų, graikų, net kirilikos ir kt., buvo iškabų itališkų, žydiškų, lenkiškų, lietuviškų, čekiškų, kroatiškų, serbiškų ir kt. Tuo laiku prie šios gatvės, ypač netoli nuo Madison St., siautėjo įvairių tautų mušeikų gaujų kovos. Dažniausiai mušdavosi airiai (kurių vardu vėliau ėjo ir kitos tautos) su čekais, ypač aplink Maxwell Street. Buvo šiame rajone net žiaurių apiplėšimų ir nužudymų.

Ir šiandien prie Halsted gatvės tarpais gyvena įvairių tautybių žmonės, kurių kalba ten nuolat girdėti. Nereta išgirsti ispanų, filipinų, Puerto Rico ir meksikiečių kalbas keli blokai nuo Madison į pietus. O įvairiaspalvė Maxwell St. publika, kuri čia ateina paprastai ko pigiau nusipirkti, savo įvairumu ir gyvumu dar primena senąją šios gatvės istoriją.

Nori gražesnio miesto

Hortikultūrinė Chicagos draugija susirūpinusi pradėti propagandą už tai, kad šis miestas nevirstų vien tik plieno ir cemento miestu. Todėl namų savininkai turį pasirūpinti savo kiemus ir namus pagražinti.

Šie metai civilinėms reformoms

Reed, vad. didžiosios Chicagos piliečių komiteto pirmininkas, pareiškė, jog 1954 metai turį būti kovos metai už civilines reformas. Kaip tiktai šiais metais įvyksta eilė rinkimų į įstatymų leidimo įstaigą, taip pat eilės pareigūnų. Tad piliečiams yra proga pareikšti savo valią ir išrinkti tokius kandidatus, kurie būtų sąžiningi ir kovotų su korupcija. Be to, piliečiai turės progos balsuoti už Illinojaus konstitucijos papildymą, pagal kurį galėtų būti ši sritis iš naujo suskirstyta distriktais, atitinkančiais pasikeitusį gyventojų skaičių.

Sausio 18 d. yra pirmoji diena įteikti prašymams kandidatams į raštinės (ofisus), o balandžio 13 d. pirminiai balsavimai už partijų kandidatų parinkimą. Lapkričio 2 d. bus senatorių ir kongresmanų rinkimai bei atsiklausimas dėl Illinojaus konstitucijos papildymo. Illinojaus balsuotojai turės, be kitko, išrinkti vieną JAV senatorių 6 metų terminui, kiekviename distrikte vieną kongresmeną 2 metų terminui; taip pat bus renkami ir atstovai į Illinojaus parlamentą.

Norėjo ją ir save nužudyti

18 m. amžiaus Senn vidurinės mokyklos mokinys Fitzhenry buvo suareštuotas po to, kai jis Chicagos vidurmiesty su savo pasidarytu smogiamuoju įrankiu norėjo užmušti savo mokslo draugę ir mylimąją, tos mokyklos 16 m. amžiaus mokinę Bubar.

Iš jo kišenėje rasto raštelio matyti, kad jis buvo pasiryžęs nužudyti savo mylimąją ir pats paskui nusižudyti. Esą, tėvai dėl tikybinių skirtumų nenorėję leisti jiedviem draugauti. Bubar nugabenta Edgewater ligoninėn su sudaužyta galva ir dešinės rankos pirštu.

Bubar tėvai sako kelsią šiam jaunuoliui bylą. Nukentėjusios motina sako, jog Fitzhenry jau metai susitikdavęs su jos duktėrimi, tačiau jos duktė turėjusi pasimatymus ir su kitais berniukais.

TRUMPAI

— **Chicagos Vaikų Teatro premjera** bus kovo 6 d. Hamilton Parko salėje, So. Normal ir 72 gatvių sankryžoje. Ten pat vaidinimas bus pakartotas kitą dieną, kovo 7 d.

— **Petronelė Staražinskaitė,** 938 W. 34th St., po ilgų metų darbų jaučiasi pavargusi ir menkesnės sveikatos. Anksčiau ji pagal išgales uoliai darbavosi spaudoje, rėmė lietuvių studentiją ir po II Pasaulio karo siuntė tremtiniams į Vokietiją siuntinius.

— **A. Landsbergis,** jaunosios kartos rašytojas niujorkietis, laimėjo "Draugo" bendradarbių klubo premiją už savo romaną "Kelionę". Ta proga suruoštame vakare sausio 3 d. Sokolų salėje literatūrinę programą atliko akt. H. Kačinskas ir poetai B. Brazdžionis ir A. Gustaitis.

— **"Vienas ir kiti",** A. Škėmos didelio pasisekimo čia susilaukęs veikalas, paskutinį kartą Lietuvių Teatro bus suvaidintas ateinantį sekmadienį, sausio 10 d., International House salėje, 1414 E. 59th t. Biletai iš anksto gaunami Bridgeporte J. Karvelio knygyne, Marquette Parke "Marginiuose", o Brighton Parke pas p. Penčylą, 4501 So. Talman Ave. Norintieji bus nugabenti į vaidinimą autobusu iš Bridgeporto, iš anksto užsirašę J. Karvelio knygyne.

— **Rašyt. M. Katiliškis** pasistatė namus netoli Lemont, Ill. Šiuo metu, dėl kasdieninės gaišties, dar neturįs laiko atsidėti kūrybai.

—**St. Grubliauskas,** Ciceros gyventojas, grįžo iš Europos, kur išbuvo 6 mėnesius, keliaudamas iš vieno krašto į kitą.

* * *

— **R. K. Mickevičius,** gyvena 211 S. Lucia, Redondo Beach, Calif., savam name. Dirba Los Angeles orlaivių stotyje. Anksčiau jis gyveno Chicagoje ir priklausė "Pirmyn" chorui. Iš kariuomenės grįžęs buvo į Chicagą, bet paskui persikėlė į Kaliforniją. (Ksk.)

— **Dr. Julius Kaupas,** kuris dabar gyvena su šeima Eloise, Mich., prie Detroito, išlaikė valstybinius egzaminus Michigano valstybėj verstis gydytojo praktika. Kaip žinia, J. Kaupas yra ir rašytojas.

★ **Televizija neveikia—pataisyt "Dainoj" ją reikia!** Lietuvio inž. A. Semėno vedamoje radijo ir TV prekyboje sąžiningai ir atydžiai taisomi sugedę radijo, TV aparatai ir kiti įrengimai arba gaunamos visos lempos. Užeikite į "Dainą", 3130 S. Halsted St. Tel. DA 6-6887. (Sk.).

Davė stipendijas

Field Foundation, Inc., įvairiems filantropiniams ir mokslo reikalams paskyrė stipendijų $716,866. Per 12 metų nuo fondo įsteigimo duota stipendijų bei pašalpų $4,429,992 sumai.

Iš praeitų metų stipendijų bei pašalpų $21,735 paskirta bendruomenės (Community) fondui, $10,000 švietimo televizijos sąjungai, $10,000 Chicagos universitetui įsteigti naujam socialinės tarnybos tyrinėjimo centrui ir kt. Taip pat paskirta $11,000 žydų šeimų bendruomenės tarnybai su sąlyga, jei ši organizacija (Jewish Family and Community Service) pajėgs sudaryti fondą projektuojamam kūdikių centrui (Home Club Nursery Center) steigti.

Mirė "Naujienų" pardavinėtojas

Staiga mirė Steve Daska savo namuose, 4822 S. Hermitage, gruodžio 3 d. Jis buvo "Naujienų" pardavėjas, kuris turėjo savo kioską tarp 38 ir Ashland gatvių. Nors pats buvo ukrainietis, bet labai domėjosi lietuvių kova dėl laisvės. Tai buvo geras ir doras žmogus.

A. A. Žalpys

Svarbu draugijoms

Visos lietuvių draugijos, klubai ir kuopos, kurios nori, kad jų valdybų adresai būtų skelbiami "Naujienose", tuojau turi atsiųsti naujai išrinktų pareigūnų sąrašą, tikslius jų adresus bei telefonų numerius. Senų adresų "Naujienos" nespausdins.

NAUJIENŲ Administracija

Jei norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

ir sekite "Classified" skelbimus, kasdien spausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje.

Kiekvieną dieną ten rasite pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj tikrai rasite vietą, kur jį galėsite gauti.

Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, į kurį reikia kreiptis.

Neskaitęs "Naujienų" —liūdėsi visą dieną.

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

THE ALBERT EINSTEIN MEDICAL CENTER,
PHILADELPHIA, PENNSYLVANIA

has attractive vacancies for registered Graduate nurses in its three Division hospitals.

Applicants must be graduates of accredited schools of nursing and eligible for license in the state of Pennsylvania.

Write full details of education and experience including registration numbers to the Administrators of the Units listed below.

EASTERN DIVISION, 7th and Brown Streets, Philadelphia, 23, Pennsylvania.
NORTHERN DIVISION, York and Tabor Rds., Philadelphia, 41, Pennsylvania.
SOUTHERN DIVISION, 1429 S. 5th Street, Philadelphia, 47, Pennsylvania.
All applications subject to approval by individual hospital

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

PYRAGAIČIŲ KEPĖJO
PAGELBININKO
Privatiškame vidurmiesty klube
Kreipkitės:
MR. H. BURKART
10 North Dearborn

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMA vaistinė. Mišri prekyba. Daug lietuvių. Įkurta apie 40 metų. Rašykite į "Naujienas", 1739 So. Halsted St., Box 4512.

RESTORANUI ir likerių štorui reikalingas pusininkas arba parduosiu visą. Tel. LAfayette 3-9889.

GROSERNĖ IR DELIKATESAI
Gerai einąs biznis. Gyvenimui kambariai užpakalyje krautuvės. Du miegamieji, gazo šiluma. Žema renda. Greitam pardavimui—paaukosime.
2444 W. 71st St. PRospect 6-6037

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

LOUIS WEINER MEMORIAL HOSPITAL,
MARSHALL, MINNESOTA
has unusually attractive vacancies for
REGISTERED GRADUATE NURSES
and
PRACTICAL NURSES
- Good working conditions
- Pleasant associates
- Blue Cross available.

"You'll enjoy working here"
R. N. Applicants must be graduates of accredited schools of nursing and eligible for license in the State of Minnesota
Write full details of education and experience to Administrator,
LOUIS WEINER MEMORIAL HOSPITAL,
Morningside Heights
MARSHALL, MINNESOTA

ST. LUKES HOSPITAL
(PROTESTANT)
ALEXANDRIA, MINNESOTA
has attractive vacancy for
ANESTHETIST, R. N.
Excellent working conditiosns
Pleasant associates. Good wages.
Friendly environment. Applicants must be graduates of accredited schools and eligible for license in Minnesota
Write details of education and experience to:
Administrator
St. LUKES Hospital
ALEXANDRIA, MINNESOTA

DĖMESIO MOTERYS
kuri norite geras ir pastovias gyvenimo sąlygas, gražų kambarį su atskira vonia ir visais patogumais. Lengvas namų ruošos darbas. Tik 2 suaugę asmenys. Aukštas atlyginimas. Anglų kalbos žinojimas nebūtinas. Rašykite; Janina Marks, 5421 S. Cornell, Apt. 3 arba tel. CAlumet 5-5540, Ext. 203.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PER DIDELĖ NAŠLEI
7 kambarių 1½ aukšto medinė rezidencija; karštu vandeniu šildoma, garažas. Ideali didžiulei šeimai ar pertaisymui į 2 butus. Platus 48 pėdų lotas. Reikia pamatyti, kad galėtum įvertinti. 4225 So. Maplewood Ave. Galima pamatyti tik susitarus.
SHULMISTRAS and CO.
4004 S. Archer Ave. LA 3-6300
3210 SO. HALSTED STREET

MODERNUS 2 BUTŲ NAMAS
26-TA IR KILDARE
5-4 kamb. Karštu vandeniu alyva šildomas, garažas, 33 pėdų sklypas. Kaina $19,500. SVOBODA, 3739 West 26th Street. Nr. 258.
LAwndale 1-7038

RENDON 4 kambarių nefurnišiuotas butas. Angliškas beismontas. Nuomotojas pats apšildo. $20 mėnesiui. Suaugusiems. 2033 West 18th St.

SENATVĖ verčia tuojau parduoti saliūną, užkandinę ir mūrinį namą. Yra 6 kambarių butas, valgykla ir salė. 4756 So. Western. Telef. VIrginia 7-9022.

SAVININKAS TURI PARDUOT
1½ aukšto—dabar tuščias.
5337 SOUTH UNION AVE.
6-4-2 kambariai, visiškai modernizuotas. Kabinetinė virtuvė, alyva garu šildymas. Naujas garažas.
HEmlock 4-8300

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių apšildomas butas. Pirmenybė suaugusiems arba bevaikiams. 724 W. 18th Street.
CHesapeake 3-8832

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminus ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietuvį —
J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave.
GRovehill 6-4177

STIRBIS FUEL OIL
Range oil and furnace oil
6741 So. Maplewood Ave.
HEmlock 4-6264
(Automatiškas telefonas)
Aptarnauja tiktai pietinę dalį.

Į LOS ANGELES
vykstu šią savaitę automobiliu. Jei norite keliauti drauge, paskambinkite ABerdeen 4-4375 nuo 9 iki 11 val. ryto.